

Влада – Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ



Голос України

№ 56 (2058) ♦ Субота, 27 березня, 1999 року ♦ Ціна договірна

Цього тижня

Український парламент ратифікував три базові угоди між Україною та Росією стосовно Чорноморського флоту, дві кредитні угоди з Міжнародним банком реконструкції та розвитку.

Призма часу

«Держава не твориться в будучині»



6.7

Верховна Рада України з глибоким сумом сповіщає, що 25 березня 1999 року на 62-му році життя в автомобільній катастрофі загинув народний депутат України

ЧОРНОВІЛ В'ячеслав Максимович

і висловлює щире співчуття рідним та близьким покійного.

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко висловив співчуття рідним і близьким Чорновіла В'ячеслава Максимовича у зв'язку з його трагічною загибеллю.

Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності висловлює глибоке співчуття рідним і близьким у зв'язку з трагічною загибеллю народного депутата України, голови підкомітету

ЧОРНОВІЛА В'ячеслава Максимовича

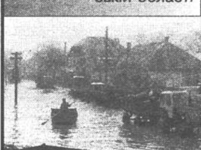


Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Суспільство

Карпати молоді — ламаються, річки й потоки — немилосердні

День відкритого листа і «гаряча лінія» «Голосу України» в Закарпатській області



8-9



Парламентська хроніка

Україна і НАТО: співробітництво чи залежність

Ранкове та денне засідання 26 березня

Міністр закордонних справ Б. Тарасюк оголосив, що Україна послідовно відстоює позицію на мирне врегулювання косовської проблеми і готова докласти до цього всіх можливих зусиль та заходів.

Далі міністр зазначив, що Україна не ставить за мету приєднання до НАТО. Але нині найбільш політично виваженим для нашої держави рішенням є співробітництво з альянсом, приєднання України до організації «Партнерство заради миру» та підписання документа про особливе партнерство з НАТО.

У своєму виступі міністр оборони Олександр Кузьмук також обстоював позицію доцільності співробітництва з НАТО.

(Закінчення на 2-й стор.).

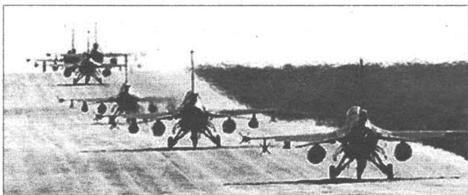
Далі буде

Тарас Шевченко: тема вільна

Конкурс завершено



12





✔25 березня. Датські та бельгійські винищувачі F-16 злітають з італійської авіабази «Амендола».
✔Кадр із репортажу, показаного телебаченням Югославії. На околиці Белграда палають будинки.

Фото АФП і АП.



Офіційно

Президент легкий на підйом

Президент України Леонід Кучма готовий особисто брати участь у врегулюванні косовського конфлікту: «Я легкий на підйом», — сказав він. Президент повідомив, що таку можливість обговорювали не тільки під час його телефонної розмови з Прем'єр-міністром Канади Жаном Кретьєном — «таку думку висловлено і в листі Президента США Білла Клінтона».

Водночас, за словами Президента, можливість участі української сторони в переговорному процесі більшою мірою «залежить не від української чи канадської сторони, а від югославської, від їхнього бажання сісти за стіл переговорів». Президент України наголосив, що цю тему обговорювано і під час телефонної розмови з Президентом Росії Борисом Єльциним.

Л. Кучма сподівається, що бомбардування Косово не позначаться на його майбутньому візиті до Словенії, раніше призначеному на 30—31 березня.

А ще Президент України переконаний: хоча північно-східні сусіди нашої країни — Росія та Білорусь — засуджують бомбардування НАТО, а західні — Польща й Угорщина — їх підтримують, немає підстав твердити, ніби Україна опинилася в буферній зоні.



Конфлікт тижня

Югославська криза набуває ознак іракської

Безмежно вразивши весь світ і викликавши в ньому бурю різноманітних емоцій, акція НАТО плавно переходить у рутинну фазу. Ситуація стає схожою на іракську: авіація монотонно «довбе» військові (та й невійськові) об'єкти, мета й перспективи цих потуг залишаються неясними, а ті, на зло кому все це спрямовано, не зазнають жодних політичних збитків. Навіть навпаки — дуже часто таких збитків зазнає саме НАТО.

(Закінчення на 10-й стор.).

1654 р. Переяславський договір гетьмана Богдана Хмельницького з Росією.
1706 р. Похід 14-тисячного козацького війська Івана Мазепи на землі Великого князівства Литовського.
1943 р. РНК УРСР ухвалила постанову про створення Державного літературно-художнього музею Тараса Григоровича Шевченка.
1944 р. РНК УРСР і ЦК КП(б)У прийняли постанову про організацію Софійського заповідника.

27.03

Президент України готовий брати участь в урегулюванні косовського конфлікту

Парламентська хроніка

І захистити, і допомогти

Вечірнє засідання 25 березня

На розгляд сесії було винесено низку законодавчих актів, спрямованих на упорядкування системи соціального захисту громадян України.

За 10 років на підприємствах нашої держави травмовано більше 1 мільйона працівників, 20 тисяч з них загинули, а 100 тисяч — стали інвалідами. І така ситуація не лише в промисловості, а й у сільському господарстві, де щорічно гине 500—600 працівників, з них майже 200 механізаторів.

Тому й створюється Фонд соціального страхування, покликаний не тільки відшкодувати втрати потерпілого, а й сприяти його лікуванню, реабілітації, а за потреби — й перекваліфікації.

Народні депутати вважають, що виплачувати одноразову допомогу в разі загибелі працівника варто в тому ж розмірі, що існує нині — п'ятирічного заробітку, а не трирічного, як пропонується в законопроекті. Було вказано на інші недоліки документа.

Урешті сесія повернула проект на доопрацювання.

Така доля спіткала і законопроекти про державні мінімальні стандарти та про прожитковий мінімум.

Верховна Рада прийняла у другому читанні Закон «Про внесення змін і доповнень до законів України щодо здійснення окремих соціальних компенсацій та гарантій малозабезпеченим громадянам у складі управлінь соціального захисту».

У першому читанні прийнято Закон про охорону дитинства.

Володимир КОРОЛЮК.

Україна і НАТО: співробітництво чи залежність

Ранкове та денне засідання 26 березня

(Початок на 1-й стор.).

Секретар Ради національної безпеки і оборони при Президентові України Володимир Горбулін зауважив, що взаємини України з НАТО і Росією досі були ефективні та взаємовигідні, а співробітництво з НАТО, мовляв, гарантуватиме Україні безпеку та володіння високими технологіями.

У своєму виступі голова Комітету ВР у закордонних справах і зв'язках з СНД Борис Олійник наголосив, що НАТО —передусім військове угруповання, агресивність якого доведена низкою нападницьких дій, а нині — неспровокованими бомбовими ударами по суверенній Югославії. Тож чекати добра від НАТО — марно.

Голова Комітету ВР з питань національної безпеки і оборони Георгій Крючков зазначив, що президентське оточення нав'язало Україні прозахідну орієнтацію. Ряд документів, які визначають зовнішню політику України, було оформлено так, щоб уникнути винесення їх на розгляд Верховної Ради.

З обгрунтуванням своїх пропозицій виступили автори чотирьох проектів постанов, винесених на розгляд сесії.

При голосуванні проектів постанов жоден не набрав необхідної кількості голосів. Прийнято протокольне доручення — з чотирьох проектів укласти один і розглянути його на наступному пленарному засіданні.

Іван ДМИТРЕНКО.

Фотофакт

Близько 60 представників Партії зелених України протестують проти перегляду без'ядерного статусу України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.



ЧОРНОВІЛ В'ячеслав Максимович



25 березня 1999 року в автомобільній катастрофі загинув народний депутат України, уповноважений представник депутатської фракції Народного руху, голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності ЧОРНОВІЛ В'ячеслав Максимович.

В'ячеслав Максимович ЧОРНОВІЛ народився 1 січня 1938 року в селі Єрки Катеринопільського району Черкаської області.

Після закінчення в 1960 році Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка працював на телебаченні і в молодіжній пресі.

З 1990 по 1992 рік — голова Львівської обласної ради. З 1992 року — на постійній депутатській роботі у Верховній Раді України.

У 1990—1991 роках В. М. Чорновіл очолював радикальне крило Народної Ради, а після 1991 року — фракцію Руху у Верховній Раді України. Як народний депутат України він брав дійову участь у законодавчій роботі, активно відстоював програмні цілі фракції, інтереси своїх виборців. Колеги цінували його за активну життєву позицію, гостру полемічність і непоступливість.

Непересічна особистість, організатор, оратор і публіцист В'ячеслав Максимович Чорновіл віддавав свої знання, досвід і вміння служінню справі своєї партії.

Трагічна смерть обірвала життя відомого державного і громадського діяча, люблячого чоловіка і батька.

Світла пам'ять про В'ячеслава Максимовича Чорновіла збережеться в наших серцях.

Олександр ТКАЧЕНКО, Адам МАРТИНЮК, Віктор МЕДВЕДЧУК, Геннадій УДОВЕНКО, Віталій ЖУРАВСЬКИЙ, Леонід ГОРЬОВИЙ.

Вічна шана і пам'ять

Президія партії «Всеукраїнське об'єднання християн» глибоко сумує з приводу трагічної смерті голови Народного руху України, народного депутата України Чорновіла В'ячеслава Максимовича і висловлює глибоке співчуття рідним і близьким покійного.

Трагічно обірвалося життя В'ячеслава Максимовича Чорновіла, видатного українського політичного діяча, патріарха української націонал-демократії, людини-світоча, котра пройшла тернистий шлях таборів і переслідувань, яка все своє життя поклала на вівтар української державності.

Фракція «Реформи-Центр» висловлює щире співчуття дружині, дітям та родині покійного, а також колегам з Народного руху України.

Він назавжди залишиться з нами, і найліпшою пам'яттю про В'ячеслава Чорновіла буде єдність демократичних сил України.

Хай земля йому буде пухом.

Народні депутати — члени фракції «Реформи-Центр»: І. БІЛАС, В. БОНДАРЕНКО, В. БОРЗОВ, В. КОЩИНЕЦЬ, А. ЛИТЮК, І. ОСТАШ, В. ПИНЗЕНИК, М. РАТУШНИЙ, З. РОМОВСЬКА, М. СИРОТА, С. ТЕРЬОХІН, П. УСТЕНКО, В. ЦЕХМІСТРЕНКО.

Україна зазнала тяжкої втрати. Пішов з життя В'ячеслав Чорновіл.

Раптово обірвалося життя людини, з ім'ям якої в українській історії пов'язана ціла епоха. Впродовж багатьох років він був живим символом боротьби за незалежність України. Рух шістдесятників і дисидентів, національне відродження, становлення Народного руху — все це неможливо уявити без В'ячеслава Чорновіла.

З плином часу забудуться всі дрібниці й подробиці сьогоднішньої політики. Але ім'я Чорновіла, його життя, його справа назавжди залишаться в українській історії.

Від імені Центрального проводу Народного руху України, його секретаріату та фракції висловлюємо щире співчуття рідним, близьким, друзям і колегам загиблого. Нехай земля йому буде пухом.

Богдан БОЙКО, Іван ЗАЄЦЬ, Юрій КОСТЕНКО, Володимир ЧЕРНЯК.

Депутатська група «Відродження регіонів» глибоко сумує з приводу трагічної загибелі в автомобільній катастрофі В'ячеслава Максимовича ЧОРНОВІЛА.

Його життєвий шлях — приклад відданого служіння Батьківщині та своєму народові. Він стояв біля витоків українського правозахисного руху, національного відродження України.

Україна втратила активного депутата та законотворця, відомого політичного діяча, демократа, патріота, який усе своє життя присвятив будівництву незалежної України. Йому не стали на перешкоді ні радянські концентраційні табори, ні тоталітарна каральна машина радянського режиму. В нашій пам'яті він назавжди залишиться відданим своїй справі політиком, який чесно і відкрито виступав проти зла.

Ми висловлюємо щирі співчуття родині та друзям В'ячеслава Максимовича, усім; хто його знав та поважав.

Вічна шана і пам'ять йому.

Депутатська група «Відродження регіонів».

Політвиконком Народно-демократичної партії, фракція НДП у Верховній Раді України приголомшені трагічною звісткою про загибель В'ячеслава Максимовича ЧОРНОВІЛА — довголітнього в'язня сумління, незламного борця за незалежність України, одного з найавторитетніших політичних діячів нашої держави. В'ячеслав Чорновіл належав до надзвичайно багатогранного й талановитого покоління шістдесятників. Разом зі своїми побратимами Василем Симоненком, Василем Стусом, Аллою Горською, Іваном Світличним він зробив це покоління символом пробудження прагнення України до волі. І цього свого вибору В'ячеслав Чорновіл не зрікся. Можна було не погоджуватися з ним щодо окремих питань політичної тактики, але не можна було не шанувати його як надзвичайно цілісну особистість, Громадянина і Борця.

У ці скорботні дні прощання з В'ячеславом Максимовичем Чорноволом ми поділяємо біль рідних покійного, його друзів і політичних соратників, з якими він пліч-о-пліч жив і боровся до останнього дня свого яскравого і насиченого життя. Члени Народно-демократичної партії, мільйони громадян України та українців далеко поза її межами назавжди збережуть пам'ять про В'ячеслава Максимовича Чорновола —людину, яка за життя стала частиною нашої історії. Сьогодні, як ніколи, важливе згуртування всіх людей в Україні, котрі поділяють головну мету В'ячеслава Чорновола — за будь-яку ціну обстояти вибір, який наш народ зробив на референдумі 1 грудня 1991 року. Віримо, що найліпшим пам'ятником В'ячеславу Чорноволу стане майбутня вільна, демократична й щаслива Україна, в ім'я якої він жив.

Політвиконком НДП. Фракція НДП у Верховній Раді України.

Слово скорботи про великого українця

Коли все німувало, схиливши голови, він випростався на повен зріст і заговорив на повен голос. У непроникному мороці комуністичної системи він вийшов у довгу й нелегку путь, і дві зорі світили йому й зігрівали душу — Свобода і Україна. Василь Стус, Вацлав Гавел, Валенса, Ландсбергіс, Айрікян, Сахаров, Чорновіл... Ціла епоха, гірка і прекрасна, імення якій —шістдесятництво. Він один із найактивніших творців Незалежної Української Держави.

Коли було найтяжче Чорновілові? У часи відлиги? В тюремні сімдесяті-вісімдесяті? Тепер, у незалежній Україні? Напевне, йому ніколи легко не було. Надто зараз. У нинішній далеко не українській Україні, в нинішньому політикумі, що так хизується своїм «прагматизмом», він залишався осердям честі, правдивої української, оборонцем української національної ідеї.

Щоб змагатися за волю інших, треба бути внутрішньо вільним самому. Щоб творити поступ, треба бути у вічному русі.

В'ячеслав був таким — і тому на зламі вісімдесятих прийшов до Народного руху. Чорновіл обрав Рух, і Рух обрав Чорновіла. Рух осяяне шляхетність Чорновіла, міць його духу, щирість його серця.

Так буде завжди.

Фракція Руху:

Олена Бондаренко, Лев Глухівський, Лілія Григорович, Мустафа Джемілєв, Ярослав Кендзьор, Юрій Ключковський, В'ячеслав Коваль, Михайло Косів, Богдан Костинюк, Едуард Креч, Юрій Криворучко, Лесь Танюк, Геннадій Удовенко, Олександр Чорноволенко, Василь Шепа, Роман Шмідт.

Члени Центрального проводу НРУ: голови обласних організацій: Роман Василишин, Сергій Конєв, Микола Кульчинський, Катерина Білолюбська, Юрій Громовський, Юрій Діденко, Олександр Нижник, Георгій Петру-Попик, Леонід Пилунський, Володимир Піпаш, Анатолій Ревенко, Анатолій Семенченко, Микола Степаненко, Олександр Ткаленко, Лариса Фісоченко, Наталя Богашева, Віктор Лабазов, Олег Лагнюк, Валерій Лебедівський, Ярослав Лесюк, Андрій Ніцой, Віктор Терен, Іван Шовковий.

Всі рухівці, всі українці.

Асоціація народних депутатів України з глибоким сумом сприйняла звістку про трагічну смерть Чорновіла В'ячеслава Максимовича — народного депутата України, керівника парламентської фракції, видатного політичного лідера, одного з батьків-засновників незалежної Української держави. В нашій пам'яті він назавжди залишиться яскравою особистістю, невтомним борцем за українську ідею і активним державним діячем.

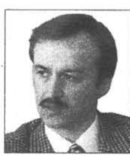
Висловлюємо глибоке співчуття рідним і близьким покійного.

Віце-президент Асоціації О. БАРАБАШ.

Життєвий шлях В'ячеслава Чорновіла — приклад відданого служіння Батьківщині

Відповідальність за майбутнє України визначальна в діяльності СДПУ(о)

Сьогодні СДПУ(о) формується в сильну і дисципліновану партію, що має твердий намір узяти на себе відповідальність за майбутнє України. Найближчим часом партія прийме нову редакцію програми, підготовку якої розпочато робочою комісією. В партії налічується понад 80 тис. чоловік. За місяць партія збільшується на 4,5 тисячі. А поки що хотілося б подати на розсуд читачів виклад найпринциповіших положень зазначеного документа, що стосується сутності та практики соціал-демократичної політики.



1. Ідеологія у вигляді партійної програми

Партія перебуває у відповідальному періоді формування своєї організаційної структури, своєї ідеології, своєї позиції, свого місця в суспільстві і в політиці. Йдеться фактично про якісний стрибок, якщо хочете, створення нової за своєю суттю, за своїм змістом партії, партії, яка здатна стати правлячою і нести відповідальність за свою діяльність як правляча партія. Ми повинні зробити вибір, іншого просто немає: або партія залишиться на рівні групи «хороших» людей, хоч і поєднаних спільними інтересами, поглядами на життя, але неспроможних приймати і втілювати в життя реальні рішення, або ми повинні стати реальною дійовою політичною структурою. Перший шлях — означає небуття. Другий — набагато складніший, не завжди вдячний, але обов'язково результативний.

Звідси й випливає необхідність розробки нової редакції партійної програми.

Програма партії — не кодекс біблійних догм. Разом з динамічними рішеннями партійних з'їздів вона повинна сформувати насамперед якісно нове обличчя соціал-демократичної партії. Чим же вона — нова партія — буде відрізнятися від нинішньої та від інших українських партій?

Це має бути партія надії, впевненості в завтрашньому дні. Це має бути партія людей, які зуміли привести до успіху свої колективи в наш непростий час. А тому здатних привести до успіху всю країну. Така установка дає партії можливість спиратися на найактивнішу, позитивно налаштовану частину суспільства.

Це партія захисників справедливості. Саме в несправедливому розподілі власності, багатств, у тому, що абсолютна більшість людей не одержує достойної винагороди за свою працю, ми бачимо головну проблему сучасного українського суспільства. Саме в подоланні цієї несправедливості соціал-демократи бачать головне своє завдання. Тому єдиним критерієм ефективності влади для нас є якість життя народу.

Це має бути партія об'єднання (що вже є в самій назві партії). Об'єднання людей, а не політиків. Ми шукаємо не те, що роз'єднує, розмежовує, а те, що об'єднує людей. Така партія справді може стати осередком консолідації суспільства.

Це партія майбутнього, яка думає не тільки про майбутні вибори, а й про те, якою буде країна через 10—20 років. Нам необхідно розвинути успіх парламентських виборів 1998 року, коли за партію голосувала в багатьох випадках саме молодь!

Це сильна партія, з якою не можуть не рахуватися. Ця партія знає, чого вона хоче, і знає, як цього досягти. За млявою, невиразною, безхребетною політикою не підуть виборці.

Це — партія розвитку країни; розвитку, зміцнення і прогресу, а не розвалу держави. Підкреслюю — держави, а не державного чиновництва, державної вакханалії. Нам треба зміцнювати державу, зміцнювати її демократичні основи. Покладатися насамперед тільки на самих себе, організованих, працелюбних та цілеспрямованих.

Ми — послідовники однієї з наймогутніших світоглядних доктрин людства, яка на досвіді історії європейських країн довела свою раціональність і спроможність. Створення нової редакції програми — це створення методів та шляхів досягнення конкретних цілей.

Для того, щоб наша оптимістична партійна позиція набула конструктивних форм, нам потрібно зрозуміти, що відбулося, відбувається з нашим суспільством, чому відбувається і що ми повинні зробити.

2. Сутність та практика соціал-демократичної політики

Загальновизнаний той факт, що в Україні досі не вдалося реалізувати, здавалося б, очевидні переваги економіки, зорієнтованої на вільних підприємців, на різні форми власності, на вільну конкуренцію, на мінімальне втручання держави в економічні процеси. Не змогли ні парламент, ні уряд, ні Президент створити такі умови в країні, які дали б змогу використати гігантський потенціал, закладений у здатності людини самій приймати рішення і з приводу методів і засобів господарювання, і з приводу вимірів праці та споживання.

Одразу хотів би визначитися: труднощі реформ в Україні в жодному разі не можуть пояснюватися світовою економічною кризою, неконтрольованою і часто поспішною інтеграцією до європейських інститутів, позицією Росії тощо. Це не першопричини української ситуації, це обтяжливі й об'єктивні обставини.

Першопричини в тому, що суспільству фактично було нав'язано вибір: або повернення до комунізму, або капіталізм у його диких, нецивілізованих формах. Таким чином, по суті, це — вибір без вибору.

Тим часом переважна частина людей не бажають ні першого, ні другого. Більшість людей досі впевнена в корисності державного регулювання економікою. В той же час ті самі люди вже не хочуть відмовлятися від привілеїв та свобод ринкового суспільства. Хоч як це дивно для деяких політологів, сильна держава та ринкова економіка не тільки можуть, а й повинні бути сумісні. Таке поєднання довело свою життєздатність у багатьох країнах, на які так люблять у нас посилатися і в яких в абсолютній більшості при владі перебувають соціал-демократичні партії.

Що воно таке за сутністю своєю, на практиці соціал-демократична політика?

Це насамперед збереження системи соціальної підтримки, захисту, а не залежності для кожного громадянина сьогодні і в перспективі XXI ст. Ми повинні раз і назавжди ліквідувати причини, які ведуть до бідної, безпорадної старості. Ми відповідально маємо сказати українському народові: ми збережемо систему соціального захисту, ми виконаємо свої зобов'язання зі збереження та поліпшення освіти і медичного обслуговування. Ми зробимо доступними ліки за рецептами та підручники для школярів.

Ми зобов'язані допомагати всім громадянам України з першого їхнього робочого дня нагромаджувати, інвестувати, створювати багатства. Всі українці повинні мати частку в національному багатстві країни.

Ми знаємо, як, і можемо створити такі економічні умови, щоб кожна сім'я могла реально й самостійно розв'язувати свої проблеми. Ми впевнені, що справимося з історичною відповідальністю нашого покоління —забезпечити умови для розвитку демократії в Україні.

Наш обов'язок — змінити спосіб інвестування грошей, підтримувати те, що працює; не підтримувати те, що не спрацьовує і не приносить користі державі та людям.

Ми — за розробку та послідовне здійснення антимонопольної політики у всіх сферах економічного життя. Ми — за відповідальну політику, за ефективну та соціально достойну економічну політику.

Досягти цього неможливо без сильної держави, спроможної запроваджувати правила і добиватися, щоб їх дотримували всі, незалежно від соціального чи майнового статусу. Тільки така держава може стати захисником та покровителем громадянина, чого й бажає сьогодні більшість жителів України. Але чи зможе здійснювати таку політику нинішня держава, нинішній державний апарат?

На жаль, досі в Україні ступінь ефективності державного управління оцінюється рівнем адміністративного впливу окремого чиновника на «підлеглу» його галузь. Зрозуміло, чим більші уповноваження чиновника, чим вище його місце в державній ієрархії, тим більший його апарат і тим неконкретніші критерії політичної оцінки результатів його діяльності.

Таким чином, ведучи мову про наші кроки під час формування конкретної програми дій з реального та соціально адекватного реформування української економіки, насамперед слід говорити про принципову реформу державного управління. Для країни традиційно інерційної, до того ж без досвіду державності, реально добитися мети можна тільки у разі керування тенденціями розвитку.

Ми впевнені як соціал-демократи, що держава не повинна відмовлятися від своєї визначальної ролі в економічній системі. Саме відмова держави від цієї ролі призвела до стрімкої деградації економічної системи і до перетворення народного господарства на «клептономіку» (від слова «красти»).

Справді, яка інша назва підходить для економічної системи, в якій замість циклу «гроші — товар — гроші» капітал зростає за циклом «гроші — кримінал — гроші», де уряд планомірно руйнує прибуткову базу держави, але зберігає принизливу і демобілізуючу залежність громадян від державних дотацій та інституцій.

Завдання державного впливу на економіку не в тому, щоб втручатися в щоденну діяльність підприємств, а в тому, щоб визначати суспільно значущі цілі та економічними методами добиватися їхнього виконання. Так, набагато ефективніше стимулювати вкладання отриманих прибутків у соціально значущі сфери, ніж просто вилучати і перерозподіляти за допомогою державного механізму.

Завдання держави — створення та підтримка продуктивного податково-правового середовища для вільних громадян. У рамках цього середовища держава повинна лікувати, навчати та захищати, а також, що у нас нині майже не робиться, примушувати виконувати закони. Не зайве ще раз нагадати, що ці умови можуть бути виконані лише за безкомпромісного і справедливого захисту прав особи.

Ми не можемо при цьому не змінювати наявну атавістичну структуру прибутків населення. Справді, спочатку відбирають у людей їхні мізерні гроші за допомогою гіпернеажерливої податкової системи, а потім повертають у вигляді дотацій населенню на оплату житлово-комунальних та соціальних послуг. Хіба не зрозуміло, що цей шлях через державну бюрократію неябиякою мірою «протікає» в чиїсь кишені? Хіба не зрозуміло, що така залежність громадян від держави нічого спільного не має з демократичними цінностями і просто принижує людину?

Головним висновком з економічної історії України останніх років слід визнати крах монетаризму, визнання того, що неможливо підняти економіку тільки за рахунок фінансової системи. Хоч як прикро це визнати, але стабільність курсу національної валюти, якою так пишались останнім часом, трималася штучно. Позбавлена природної підтримки (промислового зростання), фінансова система України була стабільна, тільки дякуючи зовнішнім фінансовим вливанням. Нині, очевидно, настає новий період економічного розвитку, змістом якого повинна стати активна промислова політика за умов збереження приватної власності, вільного ринку, конкуренції та демократичної політичної системи.

Відправним, стартовим пунктом у здійсненні цієї політики може стати принципово інший підхід до бюджетної політики. Тим більше що саме на це питання партія вже сьогодні могла б істотно впливати через свою фракцію в парламенті.

Проблеми бюджетної системи не тільки і не стільки в надзвичайно скромних розмірах самого бюджету (хоча і вони ненормально малі для країни з такими характеристиками, як

(Закінчення на 4-й стор.).

Звернення до Президента України Кучми Л. Д.

Шановний Леоніде Даниловичу!

Місто Кривий Ріг, як Вам добре відомо, має специфічні територіальні та містозабудовні особливості. Все це значно ускладнює міські пасажирські перевезення через велику довжину маршрутів, призводить до їх збитковості.

В той же час фінансово-економічне становище підприємств міського пасажирського транспорту дедалі погіршується завдяки безкоштовним перевезенням 22 пільгових категорій громадян, що по місту становить до 70% від загальної кількості населення. Ніхто ці витрати не компенсує і ніяким бюджетом вони не передбачені на 1999 рік.

Це зробило автобусні парки та трамвайно-тролейбусні підприємства банкрутами. Допущено великі борги з податкових платежів, у Пенсійний фонд. У заробітній платі затримки становлять 12 місяців. За всі ці порушення, які виникають здебільшого не з вини керівників, вони притягаються до кримінальної відповідальності.

Шановний Леоніде Даниловичу!

Транспортники Кривого Рога з повагою ставляться особисто до Вас. Ми Вас обирали Президентом, зараз одностайно підтримуємо об'єднання «Злагода» і будемо віддавати голоси за Вас на нових виборах.

Допоможіть, будь ласка, і Ви нам. Потрібно розв'язати вузол проблем, при яких транспортники забезпечують пільги іншим, а самі не отримують заробітної плати, ставши банкрутами.

Вирішення складної соціальної проблеми можна досягти за рахунок використання відомчих відривних квитків для пільгових категорій населення. Ці бланки, які мають захист від підробок, суворої звітності, повинні видаватися цільовим призначенням відповідними органами (пенсійного забезпечення, субсидій, юстиції і т. ін.) в містах та районах відповідно до діючих законів. (Зразки додаються.)

Кожен пільговик свій разовий талон (квиток) на проїзд віддає за послуги перевізнику. В кінці звітного періоду перевізник пред'являє рахунок разом з цими талонами для відповідного взаємозаліку чи проплати.

Цим буде розв'язано існуючі протиріччя та конфліктні ситуації і збережено діючі пільги.

Наші попередні звертання у відповідні міністерства та відомства не дали належних результатів, і ми змушені, шановний Леоніде Даниловичу, просити про це Вас і сподіватися на позитивне вирішення справи.

З великою повагою,
за дорученням колективів
автопідприємств міста
голова ради асоціації
«Кривбасавтотранс»
М. Г. БОСНЯК.

Корінець проїзного квитка 9.990000000

Проїзний квиток на одну поїздку в автобусі міського сполучення
Вартість дорівнює тарифу за проїзд
Україна

Корінець проїзного квитка 10-990000000

Проїзний квиток на одну поїздку в автобусі міського сполучення
Вартість дорівнює тарифу за проїзд
Україна

Квиток приймається кондуктором або водієм автобуса як засіб оплати проїзду
КОНТРОЛЬ

Квиток приймається кондуктором або водієм автобуса як засіб оплати проїзду
КОНТРОЛЬ

Відповідальність за майбутнє...

Або комунізм, або капіталізм у його диких нецивілізованих формах: це — вибір без вибору

(Початок на 3-й стор.).

Україна), скільки у відсутності передбачуваності всіх важливих його параметрів. Прогнозні оцінки номінальних прибутків державного і регіональних бюджетів, динаміки цін на товари та послуги, що купуються за державні гроші, витрати на обслуговування зовнішнього боргу тощо такі невизначені і залежні від багатьох не підконтрольних урядові чинників, що бюджет як фінансовий план стає умовністю, фікцією.

Нинішній уряд у своїй бюджетній політиці (свідомо чи ні) продовжує політику попередніх кабінетів, які в гонитві за бажаними параметрами бюджетного дефіциту йшли шляхом найменшого спротиву, допускаючи неконтрольовану маргіналізацію та криміналізацію суспільного сектора замість його реформування та раціоналізації. Більше того, це робиться, найпевніше, свідомо, оскільки, сплачуючи чиновникові зарплату меншу, ніж офіційний прожитковий мінімум, уряд безперечно розраховує на те, що «недостачу» той «візьме» в іншому місці.

Разом з тим слід визнати, що проблеми бюджету — це більше проблеми податкової системи. Податкова система вочевидь не адекватна нинішнім умовам, вона з самого початку розрахована на високий рівень дисципліни платників, прозорості фінансів підприємств і ступеня контролю за ними з боку податкових органів, та й на вищий рівень економічної культури і громадянської правосвідомості.

Якщо таких передумов немає (а їх найближчим часом і не буде), то система не працює і перетворюється на свою протилежність — інструмент покарання законослухняних та слабких і заохочення тіньових структур та організованої злочинності.

Важливою проблемою, яка стоїть сьогодні перед країною та урядом, є різке посилення процесів відходу в тінь дуже значної частини легальної за своєю суттю економічної діяльності. Зросли стимули для затримки за кордоном чи для приховування експортної виручки, для використання різних схем виведення капіталів за межі банківської системи і країни в цілому.

Небажання боротися з неправовими стосунками в економіці вже призвело до того, що закони виконуються лише тією мірою, якою вони не суперечать інтересам найсильніших (найвпливовіших у фінансовому та політичному відношеннях) підприємств та осіб, а судова система фактично легітимізує це право сильного.

Головним принципом соціал-демократичної політики має стати формування стартових можливостей для всіх громадян країни. Нам необхідно відновити принцип рівних можливостей, причому не тільки можливостей для підприємництва, а й можливостей доступності для всіх громадян освіти та медичного обслуговування відповідно до цивілізованих соціальних стандартів. Тут не повинно бути жодних обумовлень, відмов, винятків і посилань на нестачу коштів. Якщо люди будуть зайняті в реальному виробництві, якщо ми перекриємо всі можливості розкрадання загальнонародного надбання, коштів на це вистачить з головою.

Наша економічна стратегія полягає в зміні поведінки економічних суб'єктів. Ключову роль у цьому питанні відіграватиме реформа прав власності, яка матиме на меті створення ефективної системи корпоративного управління, встановлення контролю власників над керівництвом підприємства.

Держава, як і раніше, залишається головним власником. За деякими оцінками, державі належить близько половини всіх активів, включаючи великі пакети акцій приватизованих фірм. Відсутність продуманої системи управління державною власністю (насамперед пакетами акцій) негативно впливає на процес прийняття економічних рішень великими та середніми підприємствами. Цю ситуацію безперечно треба змінювати і змінювати радикально.

Оскільки 1998 рік в економіці України позначений скороченням обсягів випуску промислової та сільськогосподарської продукції відповідно на 1,5% та 8% до 1997 року, за таких умов (економічного спаду) ми пропонуємо ідею активного втручання держави в процес реформування економіки — концентрації в руках уряду значних фінансових ресурсів, необхідних для проведення ефективної промислової та соціальної політики. Ця позиція не є ностальгією за централізованим економічним плануванням, вона диктується глибоким розумінням суті принципової невідповідності між науково-технологічним та промисловим потенціалом України і суто ринковими критеріями розподілу ресурсів.

Вступаючи в XXI сторіччя, Україна повинна здійснити перехід до економічного зростання. За нашим підходом, на початковому етапі економічне зростання повинне досягатися передусім за рахунок збільшення використовування наявної промислової бази.

Або держава на довгий час примириться з відставанням у технології, або проводитиме продуману промислову політику, яка передбачатиме справжній механізм захисту національних виробників.

Меті економічного зростання має бути підпорядкована реалізація політики державної підтримки малого та середнього бізнесу, підприємництва. Годі лише згадати, що в економіці розвинених країн сфера малого бізнесу забезпечує роботою до 70% працездатного населення. В Україні — тільки 5%. Разом з тим 1998 рік позначений в Україні зростанням кількості безробітних за скорочення можливостей працевлаштування. Серед безробітних майже половина — жінки (44,1%) та молодь віком до 28 років (42,2%). Ми впевнені, що Україна не має права перейти рубіж сторіччя, не розпочавши серйозної роботи над розв'язанням цієї проблеми, не створивши умов соціальної мобільності для цих соціально-демографічних груп.

У державі, яка відповідала б нашому уявленню, має бути вигідно використовувати висококваліфіковану працю, вигідно здійснювати глибоку переробку природних ресурсів та продавати їх уже вкладеними у готову продукцію. **Неефективно використована власність має в прямому розумінні пекти руки тому, хто це допускає.** Ще раз хочу підкреслити, йдеться не про те, що розпорядником буде адміністративна система. Податково-правове та соціально-економічне середовище для вільних виробників, самі норми суспільної моралі та етики повинні спонукати і вільні господарюючі об'єкти, і вільних громадян діяти саме таким чином.

Стати багатим можна, тільки виробляючи за умов конкуренції товари та послуги для якомога більшої кількості споживачів. Усі інші способи розбагатіти повинні бути виключені. **Несправедливим та аморальним є економічне облаштування, за якого багаті люди з'являються, незважаючи на падіння виробництва.**

3. Працювати сьогодні для не такого вже й далекого завтра

На відміну від комуністів або соціалістів, ми не закликаємо будувати рай на землі. Ми хочемо, щоб у XXI ст. Україна увійшла як сильна держава, незважаючи ні на які системні кризи, впевнено йшла до стабільності і розквіту. Ми віримо в це як у реальність, яка станеться, якщо ми цього хочемо і будемо для цього працювати. Працювати сьогодні для не такого вже й далекого завтра. Відбудовуючи дороги, зберігаючи систему освіти та охорони здоров'я, відроджуючи дитячі садки, розвиваючи науку, літературу, мистецтво. Послідовно, невідступно створюючи нову систему соціальної підтримки й захисту, яка зберігалася б як національна цінність і через 100 років.

Це не так романтично, можливо, як боротися за світову революцію. Але результат буде кориснішим. І братися варто, і беремося. Не треба буде ховати гроші в Панамі чи в Швейцарії, якщо їх вигідніше буде інвестувати в Україні. Не треба буде чекати гуманітарних милостинь, щоб дати можливість інвалідам отримати протези й ліки. З Україною будуть рахуватися не тільки в силу її важливого геополітичного розташування.

Так буде. Ми для цього прийшли в цю партію. Для цього її створили. І в новій редакції партійної програми ця наша впевненість матиме законодавче оформлення.

Україна відродиться, якщо ми зуміємо правильно визначити пріоритети її розвитку, накреслити великі цілі, яких вона варта з такими інтелектуальними, трудовими, природними ресурсами. Більше, ніж газ і нафта, більше, ніж кредити й успіхи на міжнародній арені, Україні в момент становлення державності потрібна сильна й добра політична воля, помножена на професіоналізм і відповідальність, передусім перед власною совістю, і, безумовно, перед власним народом та історією.

Олександр ЗІНЧЕНКО,
народний депутат України,
керівник фракції СДПУ(о)
у Верховній Раді України.

Постанова Верховної Ради України

«Про інформацію Кабінету Міністрів України про стан підготовки до проведення весняно-польових робіт у 1999 році»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Роботу Кабінету Міністрів України щодо підготовки до проведення комплексу весняно-польових робіт у 1999 році визнати незадовільною.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

до 1 травня цього року внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти з питань: ціноутворення і подолання диспаритету цін; державного та регіонального замовлення на сільськогосподарську продукцію; особливостей кредитування сільськогосподарських товаровиробників; регулювання продовольчого ринку; матеріально-технічного забезпечення та зупинення процесу банкрутства щодо сільськогосподарських товаровиробників;

в березні поточного року забезпечити виділення 50 млн. грн. відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 10 грудня 1998 року №1953 «Про забезпечення сільськогосподарських товаровиробників матеріально-технічними та фінансовими ресурсами в 1999 році» для придбання запасних частин і ремонтних матеріалів та оплати послуг ремонтних підприємств;

до 1 квітня цього року забезпечити виконання графіка поставки нафти для переробки на нафтопродукти для потреб агропромислового комплексу згідно з зазначеною Постановою Уряду;

забезпечити своєчасне виділення Міністерству агропромислового комплексу України коштів у сумі 520 млн. грн., передбачених в Державному бюджеті України на 1999 рік для закупівлі та поставок сільськогосподарським товаровиробникам пально-мастильних матеріалів, мінеральних добрив та засобів захисту рослин;

при внесенні змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 1999 рік» за підсумками першого кварталу 1999 року врахувати фінансування державного замовлення сільськогосподарської продукції, а також поставок сільськогосподарським товаровиробникам в рахунок погашення заборгованості держави за побудовані ними об'єкти соціально-культурного призначення на селі електроенергії, газу, нафтопродуктів та інших матеріально-технічних ресурсів на умовах взаємозаліку;

забезпечити пропорційне щомісячне виділення відповідних коштів, із 565 млн. грн., які передбачені бюджетом на закупівлю озброєння і військової техніки, на науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи у сфері національної оборони, закупівлю сільськогосподарської техніки, — Міністерству агропромислового комплексу України для фінансування випуску тракторів і сільськогосподарських машин вітчизняними підприємствами;

доручити Міністерству економіки України розробити та затвердити до 1 квітня цього року обгрунтовані ціни та коефіцієнти обміну сільськогосподарської продукції на матеріально-технічні ресурси: трактори, комбайни, сільськогосподарську техніку, одержані по лізингу і в продаж, пально-мастильні матеріали, мінеральні добрива, засоби захисту рослин, надані державними та комерційними структурами, на послуги державних і приватних машинно-технологічних станцій;

підготувати і внести на розгляд Верховної Ради України відповідні законопроекти щодо внесення змін до податкового законодавства стосовно встановлення пільг по сплаті податку на додану вартість при ввезенні пестицидів і компонентів для їх виробництва, гібридного насіння соняшнику та ріпаку і сільськогосподарської техніки, яка не виробляється в Україні;

вирішити питання відстрочки сплати податку на додану вартість насіннєвими і цукровими заводами, науково-дослідними установами за відпущене господарствам насіння та районними агротехсервісними підприємствами та підприємствами райсільгоспхімії за надані послуги по ремонту техніки та реалізовані сільськогосподарським товаровиробникам засоби захисту рослин на умовах товарного кредиту до 1 грудня 1999 року;

до 1 квітня цього року вирішити питання реструктуризації заборгованості сільськогосподарських товаровиробників за одержані ними позички та матеріально-технічні ресурси з Державної акціонерної компанії «Хліб України» і Державного комітету України по матеріальних резервах до 2001 року;

внести зміни до пункту 1 Постанови Кабінету Міністрів України від 26 січня 1999 року № 85 «Про порядок зарахування до Державного бюджету України на 1999 рік частини амортизаційних відрахувань» щодо звільнення платників фіксованого сільськогосподарського податку від сплати до бюджету 10 відсотків амортизаційних відрахувань.

3. Дозволити Кабінету Міністрів України виділити Міністерству агропромислового комплексу України для авансування сільськогосподарських товаровиробників через відділення Державного казначейства України у районах з резервного фонду Кабінету Міністрів України 100 млн. грн., із яких 50 млн. грн. — для придбання нафтопродуктів та засобів захисту рослин в першому кварталі поточного року і 50 млн. грн. — для підготовки техніки до збирання врожаю у другому кварталі 1999 року.

4. Доручити Рахунковій палаті перевірити використання всіх коштів резервного фонду Кабінету Міністрів України, ресурсів Державного комітету України по матеріальних резервах та бюджетних коштів за 1998 рік і перший квартал 1999 року державними і комерційними структурами на придбання пально-мастильних матеріалів і техніки, одержаних по лізингу для сільськогосподарського виробництва, а також дотримання законодавства України при приватизації хлібоприймальних і хлібозаготівельних підприємств, елеваторів, комбінатів хлібопродуктів.

Висновки використання бюджетних коштів за попередні роки направити до Генеральної прокуратури України.

5. У квітні цього року заслухати на засіданні Верховної Ради України інформацію Генерального прокурора України про заходи прокурорського реагування по фактах нецільового використання бюджетних коштів посадовими особами Кабінету Міністрів України.

6. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин.

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
16 березня 1999 року.
№ 481-XIV

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до Закону України «Про фіксований сільськогосподарський податок»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Закону України «Про фіксований сільськогосподарський податок» (Відомості Верховної Ради України, 1999р., № 5-6, ст.39) такі зміни:

1) частину третю статті 3 викласти у такій редакції:

«Ставка фіксованого сільськогосподарського податку з одного гектара сільськогосподарських угідь встановлюється у відсотках до їх грошової оцінки, проведеної за станом на 1 липня 1995 року, відповідно до Методики, затвердженої Кабінетом Міністрів України, в таких розмірах:

для ріллі, сіножатей на пасовищ — 0,5;

для багаторічних насаджень — 0,3»;

2) частину першу статті 4 викласти у такій редакції:

«Для платників податку, які здійснюють діяльність у гірських зонах та на поліських територіях, ставка фіксованого сільськогосподарського податку з одного гектара сільськогосподарських угідь встановлюється у відсотках до їх грошової оцінки, проведеної за станом на 1 липня 1995 року, відповідно до Методики, затвердженої Кабінетом Міністрів України, в таких розмірах:

для ріллі, сіножатей та пасовищ — 0,3;

для багаторічних насаджень — 0,1».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування. Дія цього Закону поширюється на правовідносини, які виникли з 1 січня 1999 року.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 березня 1999 року.
№ 466-XIV

Коли з нами рахуватимуться?

В інтелігенції бракує коштів на книжки

У Москві відбувся Міжнародний книжковий ярмарок, в якому взяли участь 545 видавництв з усього світу. Кореспондент «ГУ» взяла інтерв'ю в постійного учасника міжнародного ярмарку в Москві директора видавництва «Мистецтво» Ніни ПРІБЕГИ.

— Ніно Дмитрівно, які проблеми розв'язують українські видавництва, беручи участь у московському ярмарку?

— Він цікавий для українських видавництв тим, що це потенційний ринок збуту. Однак ми привезли до російської столиці книжки й українською мовою.

Українська література, на превелику радість вітчизняних видавців, тут популярна. Адже багато хто в Росії має українське коріння. Але купують її ще й тому, що наші книжки просто цікаві. Приміром, ми видали книжку про видатного французького актора Жана Маре, яку відразу розкупили, незважаючи на те, що її передмова містить звернення до українського читача.

— А чи цікавить російського читача історія України, адже багато хто й досі бере відомості про нашу історію з підручників радянських часів?

— Можна сказати, так. Великий успіх має історична серія «Українська світова культура». Популярна й література з мистецтва, архітектури, народознавства, етнографії. Свого часу ми видали книжку «З української старовини», присвячену українському народному живопису XIII—XVIII століть. Її швидко розібрали, «Сокровища Киево-Печерской лавры» розкупили книжкові гурмани, фахівці з давньої слов'янської історії.

Нині ми готуємо до друку видання, що називатиметься «Святий Київ» в українсько-англійському варіанті, а також окремо російською, німецькою, французькою, іспанською мовами.

— І його можна передплатити?

— Передплати в нас немає. Це практикувалося в Радянському Союзі, коли була налагоджена система реалізації. Проблеми з нею є нині в усіх країнах СНД. Справа ця надто важка: продається література здебільшого вроздріб. Щоправда, ми маємо постійних клієнтів. Часто наші книжки бажають купити представники української діаспори з Канади, США, Польщі, ФРН, Аргентини...

А ціни на такі видання високі тому, що дорога поліграфія і плюс дуже високі податки. Наприклад, у Росії 20 відсотків ПДВ знято з усього ланцюга процесу реалізації, а в Україні — лише з продажу. Купувати папір, картон, сплачувати за поліграфічні послуги доводиться за високими цінами.

— Ви зустрічаєтеся у Москві зі своїми колегами? Чи обговорюєте саме ці проблеми?

— Головним чином домовляємося про співробітництво. Нині плануємо поїхати на «Білі ночі» до Санкт-Петербурга, де часто зустрічалися з місцевим видавництвом «Славія». У нас у планах кілька спільних проектів, проте поки що не можемо їх здійснити. Останніми роками Україна відкривала свої забуті сторінки, Росія — свої. Всі сили було кинуто на публікацію раніше забороненого.

А ще ми хочемо в наступному році на московському ярмарку зорганізувати велику презентацію найкращих книжок «Мистецтва».

— А як справи з книжковими ярмарками в Україні?

— На мою думку, найкращий з них — львівський форум, який проводять професійно і щороку. Так само відбуваються щорічні ярмарки в Одесі, Харкові. У Києві немає єдиного хорошого ярмарку: зазвичай це оптові ярмарки продажу.

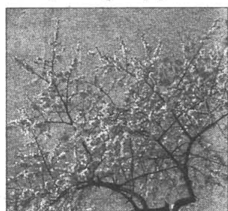
Інтерв'ю взяла **Світлана ФІЛІМОНОВА.**

Москва.

Навіть сакура зацвіте цього року раніше

Днями 9 наших співвітчизників прибули до токійського аеропорту Наріта. Три тижні у Країні східного сонця — таку винагороду отримали відмінники семінарів Японського центру з менеджменту та фінансових операцій. Тепер на них чекає стажування за відповідними спеціальностями. Перед від'їздом переможців привітав Тимчасовий Повірений у справах Японії в Україні, радник пан Хідеомі Накаджима.

«Я у вашій країні вже 6 місяців і бачу, що Україна наразі має дуже багато проблем, — зауважив пан Накаджима. — Але я переконаний: вона має і можливості їх розв'язати. Сподіваюся, поїздка до Японії стане корисною не лише для вас, а й для всієї України».



Програма стажування в Японії досить насичена. Окрім курсу лекцій про японську та світову фінансову політику, передбачено й заходи, які дадуть змогу гостям ознайомитися з історією, культурою та сьогоденням японців. Стажери відвідають не тільки Банк Японії, Токійську фондову біржу, інвестиційний банк, а й імператорський палац, музеї чайної церемонії та парчі Нісідзін, чимало храмів.

А директор Японського центру в Україні пан Такаясу Сато, який також брав участь у церемонії привітання, пообіцяв, що Японія зустріне гостей з України ясною та сонячною погодою. І, за прогнозами, квіти сакури — символу Японії — зацвітуть цього року раніше.

Олеся ЯХНО.

«Арменікум» лікує

Скепсис і недовіра, що супроводжували спочатку інформацію про створення вірменськими вченими ліків проти СНІДу, починають поступатися місцем несміливій надії.

Нині у Єревані проходять лікування 5 хворих, один з них — іноземець. З метою з'ясувати реальний вплив препарату «Арменікум» на їх здоров'я республіку відвідала група відомих фахівців, яку очолював головний лікар Московської міжнародної клініки Тімоті Мід. За словами пана Міда, йому було надано можливість спостерігати за перебігом лікування, спілкуватися з хворими та лікарями, котрі їх лікують. І якщо ще недавно Тімоті Мід був одним із головних скептиків у цьому питанні, то після відвідин Єревана його думка дещо змінилася.

Звісно, відомий фахівець поки що не береться зі 100-відсотковою впевненістю стверджувати, що виготовлений вірменськими медиками препарат справді є вакциною проти СНІДу. Для такого твердження, вважає доктор Мід, проведених дослідів ще не досить. Тим часом, вважає він, «вірменські лікарі йдуть правильним шляхом, половину якого вони вже пройшли». Для остаточних висновків препарат має ще пройти серйозну експертизу. А це справа доволі довга. Та, як висловився Тімоті Мід, «практика свідчить про надію».

Цікаво, що нікому з вірменських журналістів до цього часу не тільки не вдалося зустрітися з кимось із групи, що працюють із препаратом «Арменікум», але навіть з'ясувати імена цих людей. Для маленької Вірменії, де, як кажуть, усі одне одного знають, це справді безпрецедентно. Небачені заходи секретності, яких вжили спецслужби республіки щодо членів колективу та їхньої роботи, переконують: великі сподівання пов'язує офіційний Єреван з ліками проти СНІДу.

Тим часом вірменські посольства інформують, що до них стали звертатися зарубіжні громадяни, хворі на СНІД, які бажають одержати візу для поїздки до Вірменії. Серед них відомий американський баскетболіст Меджик Джонсон. Дай Боже, щоб надії цих людей справдилися.

Армен ХАНБАБЯН.

Єреван.

Борис Бурда — за традиційний результат

Давнозналий одеський гравець у «Що? Де? Коли?» і просто знаний кулінар Борис Бурда в розмові з кореспондентом «ГУ» сказав: він десь чув, що у Верховній Раді була (чи є ще тепер) ідея проведення «Брейн-рингу» між командами парламентських фракцій. Поза всякими сумнівами — це значно цікавіше за традиційний шаховий турнір! Втім тема розмови з Бурдою — міжнародні змагання інтелектуалів, які відбудуться в Одесі наступного тижня.

Тамтешнє «Інтелектуальне казино» вже стало невід'ємною частиною першоквітневої «Одеської гуморини». Турнір —відкритий для закордонних гостей. Цього разу, розповів Борис Бурда, планується приїзд «знавців» із Білорусі, Молдови і держав Закавказзя (хоча участь останніх ще під знаком запитання через фінансові труднощі). «Крім цього, — зазначив він, — ми очікуємо на знаменитих московських чемпіонів «Брейн-рингу», команду Володимира Бєлкіна. Досі їм не вдавалося виграти у нашої команди жоден одеський турнір, і вони налаштовані зробити це нині. Ну а ми спробуємо не порушити традицію».

Традиції — це святе, і порушувати їх справді немає сенсу. Тим паче, що бажаючих узяти участь в одеських змаганнях більшає. Борис Бурда припускає, що нинішній турнір стане останнім, присутніми на якому будуть лише представники країн СНД. Знавці Ізраїлю й Німеччини теж згорають від нетерпіння позмагатися, і досі єдина проблема їх участі в різноманітних есендівських інтелектуальних турнірах — то ціни на авіаквитки. Але «Що? Де? Коли?» дедалі популярнішає, тож і спонсори до спонсорства — більш охочі. А якщо й ні, то є «Інтернет»: нещодавно завершився вже п'ятий всесвітній турнір. Перемогла, повідомив Бурда, його команда — одеська.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

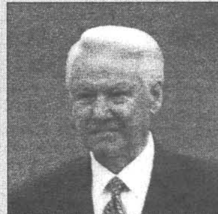
Люди і бомби

Сенсаційна новина



Торкаючись теми можливих поставок Росією сербам озброєнь, прес-секретар Білого дому Джордж Локкард заявив: «Міжнародне ембарго проти Сербії запроваджено за рішенням Ради Безпеки ООН, і ми сподіваємося, що всі члени цієї організації його дотримуватимуться». Тож тепер ті, хто стверджував: США й НАТО зовсім не зважають на РБ ООН, — присоромлені. Виявилося, що таки не зовсім.

Складна диспозиція



Росіяни можуть пишатися собою: про це свідчить заява президента Бориса Єльцина. Ми, сказав він з приводу югославських подій, у моральному плані «стоїмо над американцями». Ейфорію від усвідомлення цього безперечного факту дещо псує невеличке запитання: а яка диспозиція у плані матеріальному? Багато хто стверджує, що росіяни сидять глибоко «під» низькоморальними янкі. Як, зрештою, і ми. Отож нічия?

Нейтральна людина



Найпоміркованішу позицію щодо ударів по Югославії посів Генеральний секретар ООН Кофі Аннан: «Я лише стежу за розвитком ситуації і не маю найближчим часом намірів утручатися в цей процес». Очевидно, через таку мудру стратегію генсека слід очікувати подальшого зростання авторитету його організації: до її думки, як відомо, завжди прислухаються. Останні події це красномовно засвідчили.

Петля Примакова



Фігуру вищого політичного пілотажу виконав російський прем'єр-міністр Євген Примаков. На підльоті до Вашингтона, дізнавшись від віце-президента США Альберта Гора про час бомбардування Косово, він небачено стрімко розвернувся на 180 градусів! Пілоти НАТО можуть у Максимовича повчитися — хоча, немає сумнівів, і Росія не проти оволодіти деякими натовськими прийомами. Просто нині для неї — не ті часи...

Підозрілий консенсус



Дивний — особливо для лідера країни—члена НАТО —песимізм продемонстрував прем'єр-міністр Греції Константінос Сімітіс, засудивши бомбардування Югославії вже на другий день після їхнього початку. Ще більшу у зв'язку з цим тривогу викликає заява генсека альянсу Хав'єра Солани про те, що «члени НАТО одностайні в підтримці цього варіанта дій». Мабуть, хтось щось плутає... Недарма ж Єльцин про мораль згадував.



«Держава не... в будучині»

Листопад 1920
Надвечір перейшли. Всю ніч крутила вири
Листопадова тьма ревуча і рвучка...
А ранком білий вирій
Крізь сонце смерті встав: під кригою ріка,
Хати в пухкім снігу, й блакить така лунка,
Немов весь світ завмер в смертельно срібнім мирі.
І раптом — телефон: «Привезено два трупи з вчорашнього».
...Останній заповіт землі. Вже за Збручем.



ною... він... нів... Є... пер...

Не все так погано в нашому домі



Генерал (СРСР) І. Черняхівський. Генерал (США) С. Яскілка. Генерал (Канада) Й. Романів. Генерал (США) М. Кравців. Генерал (Україна) Л. Каденюк.

Коли гортаєш історії армій різних країн, ні-ні так й зустрінеш українське прізвище. Зрозуміло, що найчастіше це буває, коли знайомишся з літописами Російських та Радянських збройних сил. Генерали, маршали... 2072 українці удостоєні звання Героя Радянського Союзу в період другої світової війни.

Генералами армії США стали Самійло Яскілка та Микола Кравців. Високі командні пости в Канадських збройних силах обіймали генерал-майори Йосип Романів та Степан Андруник.

Тепер у генералів-українців є змога вписати свій рядок у літопис захисту Вітчизни, несучи службу вдома — в Збройних силах України.

Класики в погонах

Шкода, що у нас ще не завоювали популярності поетичні антології, присвячені війську. Євген Маланюк, Юрій Дараган, Роман Купчинський, Олег Ольжич... Імена цих та багатьох інших письменників (особливо коли перекласти їхні рядки на мову пісень!) спалахнули б яскравими зірками.

Як відомо, твори, присвячені армії, є в доробку й наших літературних класиків Тараса Шевченка та Івана Франка.

Рядовий Тарас ШЕВЧЕНКО

Автор «Кобзаря», засланий російським царем в казахські степи, розпочав свою службу в 5-му Оренбурзькому лінійному батальйоні. За десять літ Поет послужив також в 1-му та 4-му Оренбурзьких батальйонах.

З часом ці підрозділи увійшли до Туркестанських стрілецьких полків російської армії, а пізніше —Туркестанських радянських дивізій.

В першу світову війну 2-ий Туркестанський полк брав участь у боях на Південно-Західному фронті. В ньому проходив службу інший український поет — Євген Маланюк. До речі, начальником штабу 1-ої Туркестанської дивізії був полковник Генерального штабу Російської армії, пізніше — генерал-хорунжий армії УНР Євген Мешковський (загинув у бою з радянсько-російськими військами 1920 року).

Цікаво, що згадані підрозділи мають прямий стосунок до історії сучасної 128-ої дивізії українських Сухопутних військ, розташованої в Закарпатті.

Доброволець Іван ФРАНКО

Під час похорону автора «Мойсея» домовину з його тілом несли січові стрільці. Прощальні промови на Личаках серед інших проголошували один із засновників стрілецтва Кирило Трильовський та сотник Зенон Носковський. Над домовиною стояв син поета Петро — чотар (офіцер) УСС.

Досить довго було невідомо, чи служив у війську Іван Франко. З'ясовується, так. 1 жовтня 1879 року він як однорічний доброволець — кандидат на офіцерський чин, проходив службу в 55-му Бережанському піхотному полку Австрійської армії.

Після трьох тижнів і трьох днів служби Поета викликали до спеціальної військово-лікарської комісії, яка звільнила його від подальшої служби «із-за цілковитої непридатності», як записано в документі. Формально Франка визнали короткозорим, та насправді причина була зовсім у іншому. Він уже відбув в'язничне покарання за «соціалізм» і, на думку комісії, не достойний був офіцерського чину.

«Це, здається мені, єдине щастя, яке мені випало в житті без власного старання», — писав Поет.

Льотчик УСС П. Франко

* * *

Хочете приклад з недавніх літературних буднів?

Нинішнього лауреата Шевченківської премії поета Василя Голобородька в радянські часи теж було покарано — відраховано з Київського університету й відправлено на службу на Далекій Схід, де йому знайшлося місце лише в будівельному батальйоні.

То, можливо, поезія й військо — два крила держави?

В. Винниченко: «Не своєї армії нам... треба, а знищення... армій»

Оскільки досі, здається, немає науково вивіреної історії української армії, на початку розповіді треба визначитися, що маємо на увазі під цим поняттям.

Річ у тім, що в концепції державотворення Центральної ради інститут постійних збройних сил був відсутній.

І читачів не має дивувати ця обставина. Адже на початку існування Української Народної Республіки серед її лідерів чітко визначилися дві течії: одна стояла на автономістсько-федералістичних позиціях (українська держава в складі оновленої Росії), а друга з не меншою рішучістю боролася за втілення в життя ідеї самостійної незалежної Української держави.

Генерал-полковник М. Юнаків — начальник Генерального штабу армії УНР

Владним олімпом володіли автономісти-федералісти: М. Грушевський та В. Винниченко. Вони вважали, що військо потрібне лише під час війни, а в мирний період армію мала заміняти народна міліція.

«Не українську регулярну армію нам треба організовувати, а всіх українців-солдатів освідомити», — казав Володимир Винниченко, заступник голови Центральної ради М. Грушевського.

Лише наступ радянсько-російських військ на Україну в січні 1918 року відкрив керівникам УНР реальну істину — державу треба захищати зі зброєю в руках!

Але й за смертельної загрози для молодої держави лідери УНР не робили жодних кроків з метою створити власні збройні сили, навпаки продовжували демобілізацію розташованих в Україні військових частин.

Замість розгортання міцного антибільшовицького фронту лідери УНР направили до Москви «Відозву до народів Росії»: «Брати і товариші — робітники, солдати і селяни! Хіба ж ви оповістили війну революційній демократії України? Скажіть їм (більшовицькому урядові В. Леніна), що ви не порушите братської згоди між Україною і всіма народами Росії... Спиніться, брати й товариші! Щоб ні одної краплі крові не пролилося в братовбивчій війні!».

12-тисячна радянсько-російська армія (в складі її інтернаціональні загони китайців, угорців, латишів) під командуванням В. Антонова-Овсієнка відповіла на відозву київських революціонерів-романтиків цілком конкретно — захопивши Київ, червоногвардійці та «гордість російської революції» — матроси під командуванням М. Муравйова розстріляли близько 5 тисяч чоловік, у тому числі майже 3 тисячі російських офіцерів-фронтовиків. У вогні червоного терору мало не згорів один з лідерів українських більшовиків В. Затонський — у нього муравйовці виявили посвідчення, виписане українською мовою.

Зауважимо, що під рукою Генерального секретаря військових справ УНР в ті дні ще перебувало 15 тисяч бійців. Але вже діяв прийнятий напередодні закон «Про українське народне військо», в якому, щоправда, йшлося насамперед про набір кадрів інструкторів, формування народної армії тощо. Закон активізував демобілізацію армії — за один день були знищені кращі полки армії УНР: імені П. Полуботка та Б. Хмельницького, 1-й український корпус, сердюцька дивізія тощо.

Тому приймаємо за відлік історії українських збройних сил початку XX століття дату 28 січня 1918 року.

Чому?

Тому що саме в цей день неподалік Києва, в селі Ігнатівці, з розрізнених військових частин, які відступали, було сформовано Окремий запорізький загін на чолі з генералом Костянтином Прісовським. Цей підрозділ, що пізніше став великою військовою одиницею армії України, покрив себе немеркнучою славою.

На його рахунку, зокрема, блискавичний похід з Харкова в Крим, здобуття цієї більшовицької твердині (12 ліній бетонних укріплень, густа сітка кулеметних гнізд, тяжка артилерія), що вирішально вплинуло на Чорноморський флот — бойові кораблі підняли жовто-блакитні прапори.

Історія української армії початку століття вміщується в неповні три роки.

Опоненти закинуть нам, мовляв, не беремо до уваги продовження боротьби з радянськими військами після 20-го року. Але маємо на меті хоча б тезово оглянути діяльність державних збройних сил, а не партизанських та інших загонів.

А починалося все оптимістично

У складі збройних сил Російської імперії в період І світової війни перебувало близько 4 млн. українців. Делегати Другого загальноукраїнського військового з'їзду в Києві були обрані від імені 1 млн 732 тисяч українських воїнів. Навіть під час Всеросійських виборів у грудні 1917 року (тобто вже після більшовицького перевороту в Петербурзі) за списки українських партій проголосували 536 тисяч військових.

Отже, з одного боку — стрімко піднімалася хвиля боротьби за українську національну армію, а з другого — лідери Центральної ради, які перебували в полоні пацифістських (антивоєнних) та соціалістичних ідей (внаслідок цього для них найважливішим було досягти так званого класового миру з сусідніми державами, насамперед — Росією), фактично робили все, щоб стримати будь-яку ініціативу для її формування.

Не випадково, що 16 зукраїнізованих дивізій, які прямували з фронту на батьківщину, були або розбиті ще на території Росії, або в атмосфері анархії й під впливом більшовицької пропаганди самодемобілізовувались (кількість московських агітаторів, надісланих Л. Троцьким в Україну, обчислювалася тисячами. Шпигуни були навіть у військовому міністерстві УНР).

За три роки в УНР змінилося 12 військових міністрів (а урядів, до речі, було майже двадцять!). За різними даними, чисельність армії в різні періоди коливалася від 300 тисяч до 10—20.

Ві... шале... ому... блі... мент... (уряд... та К... УНР... того,... ренц... лась... ської... їна н... нана...

І ст...

На... 1917-... стано... матер... зацій... потра... флікт...

По... украї... захо... тову... викі...

нс... вся... особ... мано... пати... пред... ку го... вима... ськи... наса... євро... ми... що в... то бу... ремо... рюва... гічн... ні ві... визн... ребі... ції.

Як... торії... вих... поба... держ... ти, т... її іст...

О...

Полковник П. Б...



«І після неврожаю треб...

...е твориться

Розповідь про збройні сили України початку XX століття, очевидно, найкраще почати словом учасника подій не такого вже й далекого минулого

Кілька рядків, мов кулеметні черги. Ними зафіксував день прощання з батьківщи-...оручик армії Української Народної Республіки, поет Євген Маланюк. Більше ніколи ...е бачив рідного краю й помер на чужині — в США. Його долю розділили тисячі вої-...країнської армії.

...акже, 20 листопада 1920 року останні частини збройних сил УНР відступили за по-...дньою угодою на територію Польщі, де були роззброєні й інтерновані в табори.



Генерал К. Прісовський

...утність згоди всередині країни, ...ий тиск ззовні, часті зміни на влад-...олім... (Українська Народна Рес-...а з ...нтральною радою (парла-... та Генеральним секретаріатом ...—Українська держава з гетьманом ...інетом Міністрів на чолі — знову ... Директорією) тощо призвели до ...що на Міжнародній мирній конфе-... у Парижі 1919 року, де вирішува-...доля держав після розпаду Росій-...мперії та Австро-Угорщини, Укра-... завоювала симпатій, не була виз-...івноправним партнером.

...ЛОСЯ ТЕ, ЩО СТАЛОСЯ

...розвиток подій в Україні і нині, і в ...1920 рр. впливало її геополітичне ...ище. ...зташована на кордоні двох ...ків ...вропи та Азії, двох цивілі-... наша країна завжди потрапляла (й ...ляє) на перехрестя світових кон-...в. І збройних теж.

...ша світова війна розпочалася не за ...ські інтереси, але театр бойових дій ...в саме наш край. З виходом на сві-...олітичну арену російських більшо-... (а П... Скоропадський з гіркотою ...тув... ...очаток XX століття позна-...тим, ...о епоха не висунула великих ...остей. Крім В. Леніна, який геть-... Української держави не був сим-...ний). Україна стала постійним ...том їхньої уваги. Весною 1919 ро-...вком радянських військ І. Вацетіс ...в від командуючого антиукраїн-... фронтом В. Антонова-Овсієнка ...еред думати про стрімкий вихід до ...йських кордонів, щоб бути готови-...помагати червоним республікам, ...никали то в Баварії, то в Угорщині, ...ь-де. В. Ленін був упевнений в пе-... світової революції й тому приско-... процеси перетворення імперіаліс-... війн... ...а громадянські національ-...ни. То...шні політики не випадково ...али залежність сенсу епохи від пе-... світової війни та світової револю-...

...що дивитися на події української іс-...очатку століття крізь призму світо-...таклізмів, то, хочемо того чи ні, ...имо, що лідери УНР та Української ...ви були, безумовно, віддані патріо-... на жаль, далекі від розуміння сво-...ричної місії.

...бливо ж негативно їхня діяльність позначилась на творенні збройних сил — визначального гаранта незалежності держави.

...лбочан

«Усе буде йти так погано доти, доки військові займатимуться політикою», — заявив в грудні 1917 року французький військовий представник в Україні. Але його попередження не було почуте. Військові міністерства, фронти найчастіше очолювали висуванці політичних партій, які дбали не про державні інтереси, а діяли згідно з кон'юнктурою.

До того ж обидва перші Генеральні секретарі з військових питань в урядах УНР С. Петлюра та М. Порш не були військові (й не мали солідної освіти). Потрапляли вони на високі посади не в результаті логічного розвитку подій, а внаслідок міжпартійної боротьби за контроль над армією. Разом з тим ініціативою кадрових військових нехтували, їхні досвід і фахові знання не брали до уваги.

«Поміж вами, товариші депутати, так багато офіцерів... Нам треба солдатів... Дивуюсь, як то стільки вибрано офіцерів», — заявив делегатам Другого Всеукраїнського військового з'їзду в червні 1917 року В. Винниченко.

І сталося те, що сталося.

Лише в кінці існування армії УНР начальником її генерального штабу став Микола Юнаків — генерал-полковник, професор, начальник кафедри Миколаївської імператорської академії Російського генерального штабу.



Могила командира 1-го Українського корпусу генерала Я. Гандзюка, розстріляного більшовиками

Соціалістичні лідери УНР не довіряли кадровим військовим, бо вважали їх класово чужими.

Генерал Костянтин Прісовський — організатор найбоєздатнішого в українській армії Окремого запорізького корпусу — врешті-решт втомившись від партійних інтриг, перейшов до табору білогвардійців.

Трагічно склалася доля й інших піонерів створення української армії. Досі до кінця не відома історія з антидержавними заколотами командуючих Північним фронтом В. Оскілка й Лівобережним — П. Болбочана. В обох випадках йшлося про намагання усунути від керівництва збройними силами С.Петлюру. Деякі історики вважають, що «антидержавні заколоти» фактично були спробами прихильників повної самостійності України передати керівництво армією в руки професіоналів-військових, зміцнити уряд тощо.

Весною 1918 року всі зусилля військового міністерства УНР (уряд соціаліста В. Голубовича) були спрямовані на розформування кращої дивізії в армії України — Окремої запорізької на чолі з З. Натієвим та П. Болбочаном.



Могила М. Забіяки — козака полку імені П. Полуботка

Той самий В. Винниченко не дозволяв П. Болбочану, коли він командував Лівобережним антибільшовицьким фронтом, вести наступальні операції, обмежуючись лише обороною. В результаті радянські війська взимку 1919 року оволоділи Харковом і повели наступ на Київ.

«У майбутній війні будуть воювати народи, а не жменька професіоналів... То не вояка, то не козак, що вливається по мобілізації до чинної армії...» — ці та інші «теоретичні шедеври» генерального секретаря з військових справ С. Петлюри викликали у військових лише іронічні посмішки.

Наслідок такої політики лідерів УНР те, що Україна постійно була оточена ворожими фронтами. Столиця УНР та Української держави — Київ пережив 16 змін влад. Шість раз сюди приходили більшовики, щоб у червні 1920 року завоювати його на 70 років. Цікаво, що також шість разів Києвом володіли й війська УНР та Української держави.

Війська УНР двічі мали союзників: німців та поляків. У радянській армії, крім російських, були китайські загони, угорські, латиські... У Польщі була сформована й підготовлена у Франції одна з кращих армій — армія Ю. Галлера.

* * *

Кажуть, що революції задумують романтики, здійснюють фанати, а результатами користуються підлі люди. Українську революцію й задумували, й здійснювали романтики, які дивилися в будучину. Їх більше хвилювали доля всеросійської федерації, утвердження вічного миру у всьому світі.

Член тодішнього українського уряду П. Христюк не сумнівався, що коли б влада знаходилася в руках більш енергійних, здатних до політичної роботи діячів, досягнення української революції були б незрівняно більші: «Генеральне секретарство військових справ під проводом соціал-демократів Петлюри та Порша зуміло зробити тільки одно: повернути цю велику справу в трагікомічний фарс з бучними парадами, різнокольорими шликами на козацьких шапках і «власними фронтами» без власного війська... Були окремі військові частини з українськими національними стьожками на картузах і шинелях, але армії не було».

Основні опоненти київських романтиків — російські більшовики — були людьми прагматичними, людьми дії. В наказі М. Муравйова після захоплення Києва говорилося, що влада, принесена в Україну «з далекої півночі на вістрях багнетів, і там, де її встановлено, всемірно підтримувано силою цих багнетів та моральним авторитетом революційної соціалістичної армії».

Їхні опоненти — російські більшовики — були людьми прагматичними...

✔ 1914

9—10 вересня. Галичина. Перші бої на фронті першої світової війни січових стрільців — воїнів українського легіону у складі австро-угорської армії

✔ 1917

16 березня. Створення Українського військового клубу ім. гетьмана Полуботка (голова — поручик М. Міхновський)

22—23 квітня. Початок формування 1-го українського полку ім. Б. Хмельницького (командир — штабс-капітан Д. Путник-Гребенюк, згодом — полковник Ю. Капкан) згідно з рішенням Центральної ради. Звернення Українського генерального військового комітету до російського уряду про формування українських частин у російській армії (4 млн. солдат-українців)

4—6 липня. Український полк ім. гетьмана П. Полуботка оволодів Києвом: роззброїв військовий гарнізон, взяв під контроль телеграф, пошти, банки, мости, арсенал і передав владу Центральній раді з вимогою негайно проголосити самостійність України (через 4 місяці за подібним сценарієм прийдуть до влади в Росії більшовики)

3 грудня. Ультиматум Радянської Росії Українській Народній Республіці. Перша радянсько-українська війна

25 грудня. Наказ командуючого російсько-радянськими військами В. Антонова-Овсієнка про загальний наступ проти УНР

В. Антонов-Овсієнко

✔ 1918

3 січня. Прийнято закон про утворення добровільного війська УНР, яким в один день знищено основні військові формування: перший український корпус, сердюцьку дивізію, полки імені П. Полуботка та Б. Хмельницького

26 січня. Залишення столиці членами українського уряду. Захоплення Києва радянськими військами.

28 січня. В Ігнатівці на Київщині сформовано Окремий запорізький загін під командуванням генерала К. Прісовського

30 січня. Прийняття рішення про німецьку військову допомогу

2 березня. Київ. Вступ до міста Окремого запорізького загону генерала К. Прісовського, загону січових стрільців полковника Є. Коновальця та козаків Коша Слобідської України С. Петлюри. Прибуття до Києва німецьких частин



Полковник Є.Коновалець

6 квітня. Українські війська на чолі з полковником П. Болбочаном оволоділи Харковом

11—27 квітня. Успішний похід частин Запорізького корпусу під командуванням полковника П. Болбочана з Харкова на Крим й оволодіння ним. На кораблях Чорноморського флоту піднято жовто-блакитні стяги

29 квітня. Київ. Проголошення генерала П.Скоропадського гетьманом Української держави.

18 листопада. Розгром військами Директорії армії гетьмана під Мотовилівкою

14 грудня. Влада в Україні переходить до Директорії УНР. В її армії — 300 тисяч бійців

15—21 грудня. Одеса. Висадка 15-тисячного десанту англо-французьких військ Антанти. УНР опинилася в центрі протистояння: з півночі —радянсько-російські війська, з півдня — армія Антанти, із заходу — польські та румунські війська. Створено фронти: Лівобережний на чолі з полковником П. Болбочаном, Північний — полковником В. Оскілком, Південний — генералом О. Грековим

✔ 1919

16 січня. Директорія в стані війни з Радянською Росією. Друга радянсько-українська війна

5 лютого. Армія УНР залишила Київ, яким оволоділа Таращанська дивізія на чолі з М. Щорсом

14 травня. Наступ польських частин генерала Ю. Галлера. Ліквідація українського Північного фронту

31 серпня. Зайняття Києва українськими частинами й білогвардійськими військами

24 жовтня. Директорія в стані війни з Добровольчою армією. Війська УНР потрапили в глухе оточення польських, білогвардійських та більшовицьких частин. Українська галицька армія (УГА) — союзник армії УНР 6 листопада уклала перемир'я з Добровольчою армією

✔ 1920

6 травня. Київ звільнено від радянських військ українсько-польськими союзними частинами

12 червня. Радянсько-російські війська оволоділи Києвом

21 листопада. Перехід армії УНР за Збруч, інтернування її частин польською владою.

Ведучі рубрики: Віталій АБЛІЦОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

День відкритого листа і «гаряча лінія» «Голосу України» в Закарпатській області



Карпати молоді — ламаються,

Поговоріть з очевидцями, котрі бачили, як валяться будинки і падають мости, як тонуть корови й навіть гуси. І найстрашніше — як несамовита стихія поглинає людей... Відчуєте: чорна смуга пролягла через людські долі.

З часом дощі й вітри зітруть лиховісну позначку на скелях і деревах, люди побілять стіни. Але в пам'яті і в серцях та болюча смуга залишиться довічним рубцем. Катастрофа завдала невимовного болю людям, величезних збитків — області та й, власне, всій країні.

Просимо допомогти

«Гаряча лінія»

З 10-ї до 12-ї години — за попередньою домовленістю — працював прямий телефон. На запитання читачів «Голосу України» відповідав голова облради Іван ІВАНЧО, а також обласні керівники різноманітних служб. Ось коротка стенограма цих діалогів.

— Добрий день! Вас турбує Любов ЛАВЕР, дубриницький сільський голова з Перечинського району. Іване Васильовичу, повінь знесла пішохідний підвісний міст через Уж. Нам потрібні кошти!

І. ІВАНЧО: — Доброго вам здоров'я! Знаю, потрібні ще кошти на регулювання русла та берегоукріплення. Проектна документація на ці роботи готова. Фінансування здійснюватиметься за протипаводковою програмою.

Ганна Михайлівна з Ужгорода:

— У селі Руська Мокра на Тячівщині мешкає моя мама. Районна комісія склала акт, що її будинок у небезпечній зоні і її треба переселити. Чи не можна переселити в Ужгородський район, поближче?

І. ІВАНЧО: — Я щойно повернувся з Тячівщини, був і в Руській Мокрій. Ваша мама має всі підстави для переселення. Підшукаємо їй житло в Ужгородському районі. Ось матиму розмову з головою обласної комісії з відселення, й дамо вам відповідь. Залиште адресу.

Сергій ПУЗАНКОВ, мешканець Хуста:

— Повінь забрала наше житло. У нас двоє маленьких дітей. Нашу заяву розглянули. Однак людині, в якої купуємо хату, гроші не перекзано. Куди мені звертатися?

І. ІВАНЧО: — Нікуди. Буде все вирішено, і ми дамо вам відповідь.

Олена МАЛОШ, стужицький сільський голова з Березнянщини:

— У нас знесло міст через річку Світлу. Крім того, треба упорядкувати пам'ятник полеглим воїнам, та й на ремонт Будинку культури потрібні гроші...

І. ІВАНЧО: — Олено Миколаївно, знаю, не всі відповіді вас задовольнять. Але... З мостом ми вам допоможемо. А кошти для упорядкування пам'ятника та ремонту Будинку культури шукайте на місці.

Василь ФЕДИЧ, верховино-бистрянський сільський голова:

— Не знаю, з чого й починати... Я телефоную із сусіднього села Волосянки, бо у нас перервано зв'язок. Це перше. Друге: торік ми розпочали будівництво нової лінії електропередач —потрібна допомога. Третє: нам треба ще кілометрів зо два дороги. А неподалік села — прикордонна застава, там із харчуванням погано. Крім того, у нас під загрозою закриття дільнична лікарня...

І. ІВАНЧО: — Так, питань у вас більше, ніж у нас відповідей. Щодо зв'язку та лікарні... У нас тут генеральний директор обласного підприємства електрозв'язку «Закарпаттелеком» Юрій Чомоляк та начальник управління охорони здоров'я Василь Вайнагій. Їм слово.

Юрій ЧОМОЛЯК: — За вісім днів після повені ми за тимчасовою схемою відновили зв'язок з усіма населеними пунктами. Але місцями ведемо профілактику. Саме тепер — у вас. Через 2—3 години зв'язок буде відновлено.

Василь ВАЙНАГІЙ: — А от з лікарнею важче. Нині в селі працює амбулаторія. Через нестачу коштів мусимо скорочувати персонал навіть у вже діючих лікарнях. Хоч в області особлива ситуація. На краще тільки сподіваємося.

Олексій МУШАК, сільський голова із села Загорб Великоберезнянського району:

— Нам було б хоч трохи легше переживати нинішні труднощі, якби певніше можна було спиратися на закон про гірський статус. А то як виходить? Мешкає, скажімо, людина в селі, що має гірський статус, а його підприємство — трохи нижче, там статус не діє. І людина не отримує надбавки до платні. Виходить, держава показала цукерку, а не дає...

І. ІВАНЧО: — Спасибі за запитання, воно дуже серйозне. Це недоліки нашого законодавства. Ми торік вносили пропозиції, але їх відхилено. Будемо наполягати, щоби внесли корективи у цей закон.

... Сімнадцять осіб скористалися «гарячою лінією». Люди питали, коли врешті-решт буде покінчено з боргами у зарплатні для освітян, казали про важке становище профтехучилищ, цікавилися, чи буде виділено землю, у кого вода знесла городи, порушували інші проблеми. Голова обласної ради та керівники обласних управлінь і служб узяли їх виконання на контроль.

Удар стихії може бути завтра. Захист потрібен сьогодні

До уваги Кабінету міністрів

— Якби вам випало виступити з високої трибуни в столиці — що б ви сказали?

Таке запитання ми ставили майже всім начальникам обласних управлінь та керівникам служб, які взяли участь у дні відкритого листа. Ці люди займалися ліквідацією наслідків стихії відразу, з тієї першої трагічної ночі, практика дала їм чимало гірких, але корисних для майбутнього уроків. Цим людям розв'язувати складну проблему — щоб горяни врешті-решт могли спокійно жити і працювати, не прислухатися ночами до шуму потоків, щоб небезпеку стихії звести до мінімуму.

Проти лиха — з ендоскопом

Василь ВАЙНАГІЙ, начальник управління охорони здоров'я:

— У зону стихійного лиха відразу потрапило 450 тисяч закарпатців. Багатьом людям потрібна медична допомога, часом специфічна. Як на те, у жінки почалися пологи. А вертоліт нема де посадити. Акушерку довелося просто викидати — на свій страх і ризик. Нашому регіону, отже, потрібна санітарна авіація.

І ще. Є указ Президента, є постанова Кабміну про організацію медицини на випадок катастроф. Для цього потрібні спеціальні автомобілі. «Тойоти» — для асфальту, а не для гір.

У нас мають бути мобільні загони, які могли б надавати медичну допомогу за будь-яких умов. Щоб навіть у наметі можна було зробити операцію. Для цього треба бути у всеозброєнні. Сьогодні ми посилаємо лікаря до хворого чи не з одним ендоскопом...

Грудьми лавину не зупиниш...

Віктор РУБИЧ, заступник начальника управління з надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення:

— Боляче про це казати, але треба... У нас, по суті, немає надійної системи прогнозування повеней на гірських річках. Нині це робиться шляхом аналізу даних за попередні роки. Та стихія міняє «тактику». Повінь у горах — річ складна: спочатку різкий підйом води, а далі — гідроудар страшенної сили.

Нам потрібна плоскодонна техніка з водометами, що розташовані зверху. Нинішня техніка, ще раз усі переконалися, не годиться. Вона призначена для течій зі швидкістю 3 метри за секунду, а в горах вода «летить» — 10 метрів за секунду.

Важко евакуювати людей. Цивільні гелікоптери не мають відповідного устаткування. Є елементарна лебідка... А треба ж рятувати не тільки здорових людей, а й хворих, потерпілих.

Переконаний, таким регіонам, як наш, потрібен резерв рятувальних засобів. Скажімо, тільки в Чопі потрібно було 120 тисяч мішків для піску. Це та інше має бути під рукою і в достатній кількості.

Наші люди брали все, як то кажуть, пупом і відвагою, з ризиком для себе і потерпілих.

Це має бути вирішено на державному рівні.

Заговорили корінні породи

Василь ШКЛЯНКА, головний геолог Закарпатської експедиції:

— Нині в Карпатах — на глибині десятків кілометрів — відбуваються тектонічні рухи. Це явище додає лиха нагорі. Через неймовірну кількість води гірниче тіло змінює властивості — стає ніби розчин. І зі страшною силою суне вниз, поглинаючи все на своєму шляху. Таких точок у нас було близько двохсот. У Рахівському районі «поїхало» 32 мільйони кубометрів, у Міжгір'ї — 33 мільйони... Цього не зупинити нічим. А от передбачати можна і треба. Тому необхідно вести моніторинг усього регіону. Треба споруджувати захисні об'єкти за всіма науковими та інженерними принципами. Тим більше, що це нові типи зсувів, раніше у нас такого не було — йдеться про переміщення корінних порід.

Зв'язок — вище гір

Юрій ЧОМОЛЯК, директор Закарпатської дирекції «Укртелекому»:

— Телефонний зв'язок у таких регіонах, як наш, не повинен залежати ні від води, ні від снігу, ні від зсувів. Потрібна нова технологія. У нас прийнято рішення про будівництво єдиної системи спеціального зв'язку. Це, власне, той самий мобільний зв'язок, але в межах області. А радіорелейки мають іти по недосяжних телевізійних вежах... На все це потрібні кошти.

Пропонуємо допомогу

Звідусіль

Повідомлення в «Голосі України» про нашу майбутню акцію в Закарпатті помітили в багатьох регіонах країни. Ось окремі відгуки на нього.

Хорол — Хуст: передавайте реквізити

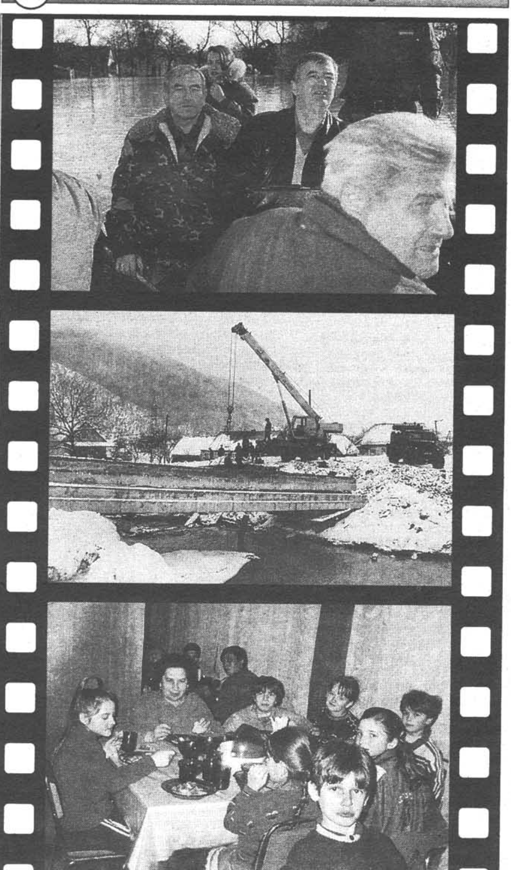
Першим до корпункту нашої газети в Ужгороді зателефонував **директор ВАТ «Хорольський механічний завод» Михайло МІЩЕНКО:**

— На зборах акціонерів ми вирішили переказати свої дивіденди — чотири тисячі гривень — сирітському будинку чи дитсадочкові, що зазнали лиха.

Ми запропонували конкретну адресу: Хустська школа-дитсадок, де навчаються й виховуються здебільшого діти з малозабезпечених та багатодітних сімей. У страшну ніч з 4 на 5 листопада подвір'я і приміщення школи затопило.

— Приймається, — сказав Михайло Іванович. — Передавайте реквізити.

Фотохроніка: трагедія і мужність



Зона лиха: вид з гелікоптера

річки й потоки — немилосердні

Усе позаду? Якби-то. Спеціалісти кажуть: це можуть бути тільки квіточки. Геологічні, погодні та інші чинники свідчать: стихія може підняти страшну планку ще вище.

Як люди пережили листопадову навалу води та зсувів, як іде ліквідація наслідків небувалого лиха і, головне, як забезпечити людям нормальне життя у цьому прекрасному і такому жорстокому на сьогодні краї — ось головні питання дня відкритого листа і «гарячої лінії», проведених газетою спільно з обласною радою народних депутатів, а також зустрічей на місцях подій.



Пропонуємо допомогу

Звідусіль

***Б**ули й такі дзвінки та листи. До того ж про допомогу не тільки житлом, грошима чи одягом. Пропонувалися науково-технічні розробки й методи спостереження за ситуацією в земних глибинах і в небі, способи впливу на неї. І це відрадно.*

Голова облради одразу давав розпорядження присутнім керівникам відповідних служб вивчити пропозиції і все краще залучити до боротьби зі стихією.

Сподобається — живіть собі

Прочитав у «Голосі України» про акцію газети і хочу чимось допомогти закарпатцям. Нині я живу в Івано-Франківську. А в селі Брошневі Рожнятівського району маю хату, город. Нехай якась родина, що лишилася без житла, приїжджає до мене. Разом поїдемо в село, я покажу все. Сподобається — живіть собі. Грошей мені не треба.

(З листа Миколи ХАЙНАЦЬКОГО).

Передбачаємо зсуви

Слава БІЛАК, кандидат геолого-мінералогічних наук, директор ПП «Оріана»:

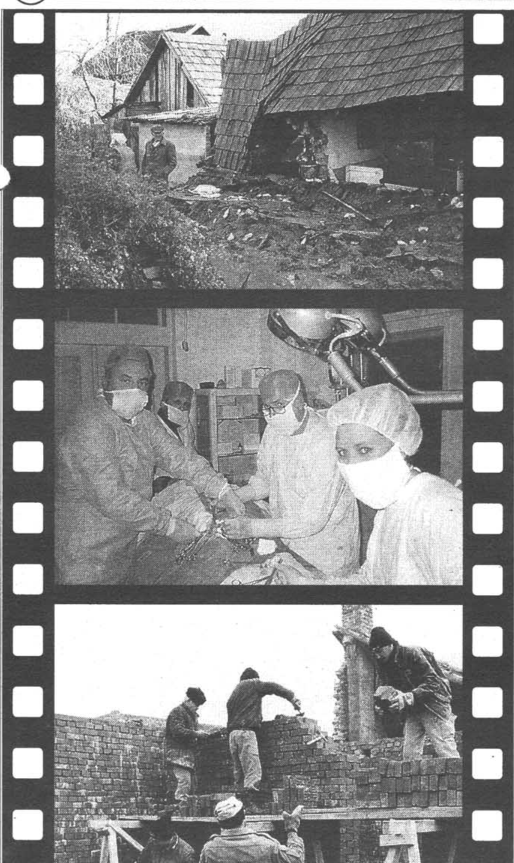
— Ми визначаємо характер, причини появи, локалізацію й оконтурення зсувів та зсувонебезпечних ділянок, різних тектонічних порушень, зон розломів, порожнин природного і техногенного характеру. Виявляємо зміни у протипаводкових спорудах, виконуємо комплекс робіт зі створення й ведення моніторингу геологічного середовища, формуємо бази даних про екзогенні процеси, що дає змогу в лічені хвилини одержати необхідний інформаційний текстовий, цифровий та графічний матеріал.

Зливу можна відвести

В'ячеслав ГОНЧАРЕНКО, керівник розробників та власник технології:

— Ми володіємо унікальною технологією контролю й керування атмосферними опадами. На відміну від уже відомих технологій, наша — екологічно безпечна. Ми забезпечували метеозахист Ігор доброї волі в Санкт-Петербурзі, а також опади на Донеччині... Готові до співпраці.

Фотохроніка: трагедія і мужність



Стихію можна приборкати

Відбудова: нові підходи, чисті руки

Коментар голови Закарпатської обласної ради Івана ІВАНЧА



— Отже, близько сімдесяти листів, сімнадцять звернень по «гарячій лінії»... І майже всі про одне й те саме: чому сталася катастрофа такого масштабу, як щонайшвидше відбудуватися і чи заживуть закарпатці коли-небудь спокійно?

Почнемо з першого, Іване Васильовичу, — чому?

— Так, усього лиха не зважити, воно справді велике. І масштабність його у прямому зв'язку насамперед із небувалою водою. Ще з кінця травня в нас полили дощі, і тривали вони сорок днів. Друга повінь була в липні. Ми не зібрали озимі, бо з води виглядали тільки колоски. Пізніше просто переорали 30 тисяч гектарів.

Утретє стихія навалилася 6—7 серпня. У Великоберезнянському, Перечинському, Свалявському районах було знесено півтора десятка будинків, підтоплено окремі хати й цілі села, зруйновано берегоукріплення та інші споруди. Вересень був більш-менш спокійний. А жовтень... Почалися великі зливи. Річки пішли вгору. На середину місяця паводок сягав півтора метра у верхів'ях, а внизу — 5 метрів!

І на все це «наклалася» нова повінь — 4—5 листопада. В горах уже був сніг, а на нього упала злива. Почалася руйнація дамб, комунікацій. Потоки ринули на села і міста...

Я говорив зі старожилами, вони за свої 80—90 років такого не бачили. Вода не текла — вона летіла з гір. Мало того, люди казали неймовірні речі: вода валувала з-під землі. Цього коментувати не можу — поки що не маю пояснення...

(Принагідно скажемо: один з авторів розмовляв із спеціалістами, і вони висловилися приблизно так: ніякої містики в цьому нема, Карпати — гори молоді, вони ламаються, в окремих місцях можуть просідати під тиском величезної кількості води і «витискати» воду з глибинних горизонтів. — **Автори**).

— Останнім часом тільки й чуємо: повені — Закарпаття, снігові завали — Закарпаття, зсуви —знову-таки... Ніби якісь гріхи тяжіють над краєм. Які?

— Може, й гріхи... Та гляньмо глибше і ширше. Останніми роками плаває майже вся Європа. Катастрофічний паводок у Польщі 1997 року... А яких збитків зазнала Німеччина! Далі: небувалі снігопади в Колумбії, у США, повені в Китаї... А по той бік Карпат — повені у Львівській, Івано-Франківській областях, на Волині.

Таким чином, є речі, що понад можливостями людини. У нас були вчені, вони казали: на зламі тисячоліть все може бути.

— Повернімося до гріхів, Іване Васильовичу...

— Є вони, є. У нас немало порушень забудови. Є самовільне будівництво житла. Чимало будинків стоять там, де взагалі не можна будуватися. Тепер у русло річки чи потоку не заженеш техніку — хати поповзуть у воду.

— Так, є села в таких місцях, що мимоволі дивуєшся: як там можна жити? Щораз вони страждають. Чи не дешевше зібратися із силами і переселити таке село у безпечне місце?

— Розумію вашу думку... Ми теж на ній сходимося. Але це не так просто. І не тільки через фінанси... От буваю в селі, що розташувалося між двома горами — на крутих схилах, кажу людям: дивіться, гори вам світ перекривають, сонце заглядає лише тоді, коли в зеніті, он у вас діти білі, вибачте, як альбіноси. І далі кажу те, що й ви оце. А вони мені: «Тут лежать прадіди наші, тут живуть діди й батьки наші...». Святі почуття. Потрібна всебічна й тривала робота.

Маємо й інші гріхи: і власні, і ті, що дісталися нам у спадщину. Стихія не дивиться, що там на її шляху. А на ньому — електролінії, газопроводи, нафтопроводи чи й трубопроводи для перекачування якоїсь такої «хімії», яка може спричинити непоправне лихо. У нас було 5—6 випадків порушень на магістральному газопроводі «Дружба», на нафтопроводі. Великих збитків завдано 20 очисним спорудам і 28 насосним станціям. Будували ці об'єкти без належного врахування можливої стихійної навали.

І ще. У нас же були заплави! Свого часу їх мало водне господарство. Відчинялися шлюзи, і мільйони кубометрів «зайвої» води прямували сюди — як у сховища. Це не давало рікам підніматися зависоко, збивало ударну силу води. А потім її випускали —значно спокійнішою, аніж із гір.

Та через людську захланність і поступливість тих, хто мав би стіною стояти проти всіляких порушень, ті заплави з роками забудували. І, як мовиться, маємо те, що маємо.

— Отже, рятівних заплав-водосховищ нема. Залишається одне — нарощування дамб?

— Ні, це лише один спосіб. І одним нарощуванням тут не відбудешся. Недавня повінь дала зрозуміти: дамби треба зміцнювати від основи до самого верху. І не так, як це робилося досі, а з урахуванням найновіших досягнень у такій справі.

На мою думку, потрібно повернутися до заплав-водосховищ — теж на новому, сучасному рівні. Вода любить простір — треба їй дати його, хай заспокоїться, а влітку розумно випускати її.

Власне, гарантувати людям безпеку в горах можна лише великомасштабним комплексом захисних систем. З урахуванням нових явищ. Наші Карпати — гори молоді, вони, як кажуть фахівці, ламаються, все це в «союзі» зі зливами ще не раз може сказати своє слово. Можливо, одній державі розв'язувати таку проблему самотужки заважко. І відрадно, що налагоджується співробітництво країн-сусідів у цій важливій справі.

— Ще одне повернення — до масштабності повені... Хтось із наших співбесідників закинув: чиновники бачили, що насувається, але особливо не готувалися. Бо, мовляв, державною допомогою можна поживитися —розкидати її по комісіях та підкомісіях, по фондах і фондиках, всього не проконтролювати...

— Таке міг сказати той, хто не бачив людського горя... Офіційно інформую: виділена державою допомога розподіляється суворо за нормативами — для спорудження і ремонту будинків, на відбудову гідротехнічних об'єктів.

Те саме скажу і про розподіл гуманітарної допомоги, що надходить закарпатцям з інших областей України, а також із сусідніх країн. Все реєструється і видається за списками потерпілим.

Користуючись нагодою, хочу висловити сердечну подяку всім, хто сприйняв близько до серця біду закарпатців, хто допомагає нам у ліквідації наслідків лиха.

І ще. В області нині нормальна трудова і моральна обстановка. Хоча турбот додалося по самісіньку шию, ми не забуваємо про весняні роботи, стабільно працюють наші санаторії (ласкаво просимо до наших оздоровниць!), успішно трудяться також гірники Мужіївського золоторудника та інші.

З допомогою держави регіон заліковує рани. Сподіваюся, ми зробимо все для того, щоб люди в нашому краї могли жити і працювати спокійно.

Повінь у цифрах

- ✔ У Закарпатті 9426 річок та потічків, їх сумарна довжина 19793 км.
- ✔ 153 річки мають загальну довжину 3455 км. Тиса, Боржава, Латориця мають довжину кожна більш як 100 км.
- ✔ Загальна протяжність дамб в області 640 км.
- ✔ За серпень—жовтень 1998 року сумарна кількість опадів становила від 1,3 до 1,5 норми.
- ✔ 4—5 листопада кількість опадів становила 45—75 мм, а в басейнах Латориці, Тиси, Тересви, Боржави — 90—120 мм.
- ✔ Загальне підвищення рівня води у створах гідрологічних постів досягало 1,7—3,6 м, на Латориці біля Мукачевого — 4,1—6,1 м. У 13 створах рівень перевищував усі історичні максимуми.
- ✔ Зруйновано або в аварійному стані близько 2700 будинків.
- ✔ І найстрашніше: стихія забрала життя 18 чоловік...

Матеріали підготували: Марія ДАВИДЕНКО, Іван ГУДЗОВАТИЙ, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ.

От тобі, бабо, і пенсійний день...

Борги тижня

Загальна сума заборгованості з пенсій і допомог протягом лютого збільшилася на 156,5 млн. грн. (на 7%) і до 1 березня поточного року досягла 2401,7 млн. грн., повідомляє Держкомстат.

Востаннє зменшення заборгованості відзначалося у грудні минулого року.

За даними Пенсійного фонду, сума заборгованості пенсіонерам, які перебувають на обліку в органах соціального захисту, становить 2362,2 млн. грн.

У лютому фактично профінансовано в рахунок погашення заборгованості 392 млн. грн. (17,5% потрібної суми). У січні проплати становили 310,8 млн. грн. У Вінницькій, Івано-Франківській, Хмельницькій, Тернопільській, Чернігівській областях потребу в коштах на погашення заборгованості задоволено лише на 8—11%.

Є пропозиції про зміни і доповнення

Досконаліший, але не ідеальний

Закон тижня

Голова Центрвиборчкому Михайло Рябець вважає новий закон про вибори Президента України значно досконалішим, аніж закон про вибори народних депутатів. Однак, на його погляд, уже нині назріла потреба вносити зміни до закону.

Так, нереальними вважає М. Рябець вимоги до виборчого бюлетеня. За законом, ЦВК має повністю забезпечити виготовлення виборчих бюлетенів, близько 38,5 млн. штук. За її підрахунками, на весь процес — від збирання інформації про кількість виборців на кожній із 32,5 тисячі дільниць до відправлення бюлетенів на дільниці — необхідно мінімум 90 днів. Однак виборчі дільниці формуються за 60 днів до виборів, їх склад —за 45, а списки виборців — за 40 днів. Неможливо буде, на думку М. Рябця, і виготовити за 6 днів бюлетені для голосування в другому турі, оскільки за 7 днів до виборів кандидат у президенти вправі зняти свою кандидатуру. Центрвиборчком уже подав до парламенту свої пропозиції стосовно змін виборчого закону, які найближчим часом буде винесено на розгляд сесії.

На думку М. Рябця, у законі про вибори Президента, на відміну від закону про парламентські вибори, досконаліше виписано систему оскарження рішень і дій виборчих комісій.

Водночас голова Центрвиборчкому звертає увагу на те, що питання про відповідальність за порушення виборчого закону залишається проблематичним. Хоча законодавець і визначив 36 обмежень та заборон, однак відповідальність передбачив лише за 11 із них. Решту лише задекларовано.

У ЦВК вже створено спеціальну комп'ютерну програму для перевірки достовірності підписів, зібраних на підтримку кандидатів у президенти, і спеціальну робочу групу за участю юристів, правоохоронців, графологів.

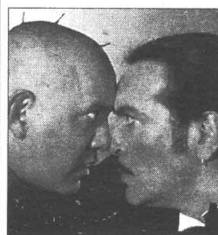
Така пересторога виправдана. За словами М. Рябця, певні комерційні структури уже готують паспортні дані виборців, щоб потім продавати їх «оптом і в роздріб» і робити на цьому «великий бізнес».

ЦВК також наполягає на збільшенні фінансування виборів. За її підрахунками, вибори-99 потребують не менш як 141 млн. грн., а в разі проведення другого туру голосування — ще 24,8 млн. (у розрахунку, що в першому турі змагатимуться 6—7 суперників). Нині у держбюджеті на президентську виборчу кампанію виділено 75 млн. грн. Пропозиції ЦВК про внесення відповідних змін до держбюджету-99 направлено Президентові, главі парламенту, Прем'єр-міністрові.

Юліана ШЕВЧУК.

27 березня — Міжнародний день театру

«Не цілуйте мене, бо я мокрий!»



Нинішньої весни на сцені столичного театру імені Франка отримала постійну прописку знаменита вистава «Швейк». Тепер її можна буде бачити частіше. Вистава свіжа й жива, як і три роки тому, коли її показали вперше. Авторство «Швейка» — легендарно-туманне, його приписують по черзі Гринишину, Жолдаку, Хостікоєву, Бенюку. В усякому разі, ніхто, крім них чотирьох разом, нічого подібного не зробив би, навіть Гашек, як то не дивно. Це рідкісно зворушлива повість про чоловічу дружбу — всупереч обставинам, всупереч війні та смерті. Швейк-Бенюк, розлучаючись з фельдкуратом, говорить чудову фразу: «Не цілуйте мене, бо я мокрий!». Мається на увазі — мокрий від сліз. Хостікоєв-фельдкурат відповідає на це: «З тобою добре пити пиво — ти такий солоний!». Мається на увазі —солоний від сліз. Справжній театр уміє мати на увазі речі прості й вагомі, як солдатська сльоза. Публіка в цьому місці сміється. Але вона має на увазі те саме.

На знімку: Анатолій Хостікоєв та Богдан Бенюк у виставі «Швейк».

Югославська криза набуває ознак іракської

(Початок на 1-й стор.).

Перша хвиля демонстрацій протесту прокотилася світом відразу ж після ракетно-бомбових ударів. Найсерйозніші події відбулися в сусідній із СРЮ Македонії, де в Скоп'є учасники мітингу добряче «потовкли» посольства США, Німеччини та Великої Британії, попалили чимало машин та побилися з поліцією. А невідомі закидали камінням дві машини з військовими НАТО.

Не забарилася й політична реакція самої Югославії: вона розірвала дипломатичні відносини зі США, Великою Британією, Францією та Німеччиною як із такими, що, йдеться в заяві югославського уряду, «здійснили агресію проти суверенної держави». Щодо Німеччини, то вона своєю участю ще й «роз'ятрила ще живі рани другої світової війни». Крім дипломатів, із Белграда вислано й журналістів цих країн, звинувачених у «підбурюванні до агресії та дезінформуванні світової громадської думки».

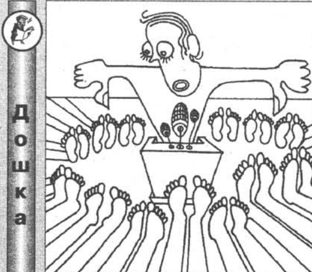
Невдоволення операцією альянсу помічено і в його лавах. Із засудженням бомбардувань виступив прем'єр-міністр Греції Костантінос Сімітіс. «Греція не має наміру підключатися до акцій Північноатлантичного альянсу проти Белграда, — заявив він. — Ми — сусіди Югославії. Водночас Афіни намагатимуться використати всі свої можливості, щоб досягти мирного врегулювання кризи в Косово». Повернутися до дипломатичних шляхів розв'язання конфлікту в Косово закликав також італійський прем'єр Массімо д'Алема.

Щодо військового аспекту подій, то й тут з'явилися ознаки рутини. Серби час від часу повідомляють про збиті натовські літаки, а НАТО стверджує, що з її боку втрат немає. Вдень альянс займається розвідкою, вночі — бомбардуванням. Про якісь визначні успіхи поки що не повідомляється. Натомість, за інформацією з Лондона, відомі британські експерти стверджують, що Белград досі не включав радарів найпотужніших та найнебезпечніших для противника систем ППО. Отож найпершої мети НАТО — знищення югославської протиповітряної оборони — так і не досягнуто.

Белград заявляє, що готовий говорити про найширшу автономію Косово, але після припинення авіаударів і без згадок про наземну військову присутність НАТО в краї. Альянс так само закликає Мілошевича сісти за стіл переговорів, але з визнанням необхідності натовського контролю в Косово. Сторони продовжують говорити одна до одної різними незрозумілими мовами. Щоправда, свої «перекладацькі послуги» запропонував Президент України Леонід Кучма, і вчора до Белграда мав навіть вилетіти міністр закордонних справ Борис Тарасюк (принаймні в обід він був ще в Києві). З огляду на солідну політичну, дипломатичну і особливо посередницьку майстерність глави нашої держави (значною мірою через блискучу політику багатовекторності), цей варіант може стати єдиним порятунком для ситуації, що склалася. М'яч — на полі протидіючих сторін, потрібна лише їхня згода.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Дошка пошани



Не відкладати на третє тисячоліття те, що можна зробити у другому

Іван Драч, виступаючи на форумі «Єднання демократичних сил» — «Злагода», сказав, що за такого становища в країні народ у третьому тисячолітті пошле нас на три літери...

Від чергового:

А посилати є кого. І є за що. Але навіщо чекати третього тисячоліття?!.

Розуму — дві палати

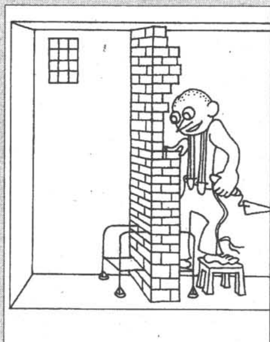
Будинок для божевільних. Палата «Бонапартів». Сеня крекче, перетягуючи туди-сюди меблі. Врешті-решт, ліжко, тумбочка, стільці перегороджують кімнату навпіл. Лікар заходить і натикається на цю барикаду:

— Сеню, що це ти здуру наліпив?

— Я виконую волю народу: утворив двопалатний парламент. В одній палаті сидітиму я, а в другій —мій регіонал.

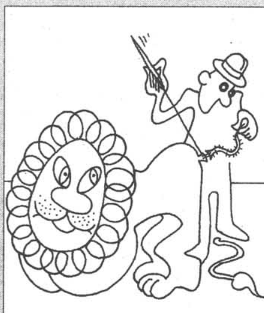
— Сеню, але навіщо?..

— Ге, так розуму тепер буде на одну палату більше!



Чи довго тягти?..

Станіслав Ніколаєнко, народний депутат України:



— «Злагоди» ситого і голодного ніколи не буде. Пошити боброву шапку із поросячого хвоста нікому не вдавалося...

Від чергового:

А я ж то думаю, чому це на Банковій так тужать:

Рученьки терпнуть, злипаються віченьки...

Боже, чи довго тягти?

З раннього ранку до пізньої ніченьки

Голкою денно верти!..

Головкою їх, щоб розвиднилося...

Криївка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету, його побратим, підпільник Юзик орудує в кутку саперною лопаткою.

Кіндрат читає вголос:

— «Усе прогресивне людство засуджує агресію НАТО...»

— Кіндрате, га, Кіндрате, а ти її часом не переховав?

— Кого, Юзику!

— Та головку...

— Часник оно лежить на полиці.

— Я про ядерну боєголовку питаю. Коли всі у 1991-му поперлися їх здавати, я одну десь отут заникав...

— Юзику, а що сусіди про нас подумають? Скажуть: диви які непередбачувані!..

— Ось-ось, нехай їм тепер розвидниться...



Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ. Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Вибори-99 потребують не менш як 141 млн. грн.

Вниманию акционеров

АОЗТ «Донецкий городской молочный завод № 2»

Правление общества сообщает, что общее собрание акционеров состоится 28 апреля 1999 года по адресу: 340112, г. Донецк, Ленинский проспект, 69.

Повестка дня:

1. Отчет правления о результатах финансово-хозяйственной деятельности за 1998 год и его утверждение.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Уменьшение уставного фонда общества в связи с отделением дочернего предприятия «Тельмановский молокозавод».
4. Внесение изменений в устав общества.
5. Выборы председателя правления общества.
6. Выборы членов наблюдательного совета общества.
7. Выборы председателя и членов ревизионной комиссии общества.
8. Разное.

Начало работы собрания — 13.00.
Регистрация участников — 12.00.

Шановні акціонери!

Повідомляємо про внесення доповнень до порядку денного Загальних зборів акціонерів ВАТ **«Буринський насіннєвий завод»**, що відбудуться 6 квітня 1999 року о 12-й годині в приміщенні клубу Буринського цукрового заводу

1. Вибори члена спостережної ради.
2. Про затвердження рішення правління про передачу ведення реєстру незалежному реєстратору.

Правління.

Правление Открытого Акционерного Общества **«Феодосийская табачная фабрика»** сообщает, что 15 мая 1999 года в 10.00 в Доме офицеров по адресу: г. Феодосия, ул. Куйбышева, 21 состоится общее собрание акционеров. Начало регистрации участников собрания с 8.00.

Повестка дня:

1. Отчет правления о результатах финансово-хозяйственной деятельности общества за 1998 год и об основных направлениях деятельности на 1999 год.
2. Отчет ревизионной комиссии общества за 1998 год.
3. Утверждение годового баланса общества, утверждение распределения прибыли за 1998 год. Планирование распределения прибыли на 1999 год.
4. Внесение изменений в устав общества и их утверждение.
5. Выборы председателя правления общества.
6. Довыборы членов правления, членов наблюдательного совета.
7. Выборы членов ревизионной комиссии.
8. Разное.

Справки по телефонам: 3-15-55, 3-15-51.

Правление ОАО «ФТФ».

ВАТ «Науково-дослідний і проектний інститут **«Промприлад»** повідомляє про включення до порядку денного загальних зборів акціонерів додаткові питання:

7. Внесення змін та доповнень до статуту та внутрішніх нормативних актів товариства.
8. Обрання членів ради товариства.

Довідки за тел.:
(0322) 39-49-21, 34-50-21.
Факс (0322) 97-15-10.

До уваги акціонерів ДАЕК «Кіровоградобленерго»

Повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 14 травня 1999 року об 11.00 за адресою: 316050, м. Кіровоград, вул. Орджонікідзе, буд. 8, Кіровоградська обласна філармонія.

Реєстрація учасників зборів буде проводитись з 8.00 до 10.30. в день проведення зборів.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про підсумки фінансово-господарської діяльності компанії за 1998 рік та основні напрями діяльності на поточний рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт спостережної ради компанії.
4. Про розподіл прибутку компанії за 1998 рік та плановий розподіл прибутку на 1999 рік.
5. Внесення змін до статуту та внутрішніх положень компанії.
6. Вибори голови правління компанії.
7. Вибори органів управління компанії.
8. Про передачу ведення реєстру власників іменних цінних паперів компанії.

Для реєстрації учасників зборів необхідно мати при собі: паспорт, або інші документи, що посвідчують особу. Представники акціонерів та юридичні особи крім того повинні мати доручення, оформлене згідно з чинним законодавством.

Телефони для довідок: емітент — (0522) 29-37-40, 29-92-13, 29-93-55.
Реєстратор — (0522) 29-41-18, 29-41-17.

Правління ДАЕК «Кіровоградобленерго».

Запрошується на роботу в юридичну фірму *бібліограф-кодифікатор*. Оплата праці — приваблива. Вимоги: вища освіта, досвід роботи за фахом не менше 3-х років, володіння комп'ютерними навичками, вік до 45 р.

Контактний телефон: 235-86-48.

На правах замовника асоціація **«Київський Банківський Союз»** оголошує відкриті торги (тендер) з попередньою кваліфікацією претендентів на виконання робіт по створенню кімнат фізкультурно-оздоровчого та психологічного розвантаження, з урахуванням існуючого передового досвіду з охорони праці та ергономіки.

Термін подання інформації для участі у попередній кваліфікації та письмового офіційного повідомлення про намір взяти участь у торгах до 20 квітня 1999 р. Кваліфікаційна оцінка претендентів проводиться до 12 травня 1999 року.

Тендерні пропозиції подаються у двох оригінальних примірниках тендерній комісії за адресою: м. Київ, пров. Старокиївський, 5, асоціація «Київський Банківський Союз».

Останній термін подання тендерних пропозицій — 27 травня 1999 р.

Телефони для довідок: 225-53-13, 241-31-15, 243-48-32.

ООО «КСИ», код ОКПО 24085202, объявляет о своей ликвидации. Претензии принимаются в течение месяца.

У зв'язку з ліквідацією закрите акціонерне товариство **«Інвестиційний фонд «Надія-Крим»**, зареєстроване виконкомом Печерської райради народних депутатів м. Києва 24 березня 1995 року за № 23166973, оголошує про початок аукціону по продажу майна. Додаткова інформація за телефоном 462-08-71.

Арбітражний суд Донецької області (340105, м. Донецьк, бульвар Пушкіна, 34) порушив справи про банкрутство:

1. № 24/148-Б ТОВ «Дева/Лимитед», юридична адреса: 343200, Донецька область, Слов'янський район, с. Билбасівка, вул. Фрунзе, 8, р/р 26001980151, МФО 334226, код ОКПО 22019425;
2. № 24/152-Б споживче товариство «Смешторг», юридична адреса: 343200, Донецька область, Слов'янський район, с. Билбасівка, вул. Леніна, 218, р/р 2600598086, МФО 334226;
3. № 24/153-Б ТОВ «Двина», юридична адреса: 343200, Донецька область, Слов'янський район, с. Райгородок, вул. Крупської, 43, р/р 26005200240003, МФО 334572, код ОКПО 24463897;
4. № 25/149-Б МПП «Фірма «Корунд», юридична адреса: 343200, Донецька область, Слов'янський район, с. Маяки, вул. Шкільна, 14, р/р 26009980410, МФО 334572.

Претензії кредиторів приймаються арбітражним судом протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Харьковской области (310022, г. Харьков, Госпром, 8 подъезд) возбудил дело № Б-1122/7-72 о банкротстве предприятия НПП «ХАРТРОН-ДЕЛЬТА Лтд» (310070, г. Харьков, ул. Ак. Проскуры, 1) р/с 26002040346 в филиале № 4 АВУ ББ «Грант», МФО 350426 (310070, г. Харьков, ул. Ак. Проскуры, 1).

Заявления кредиторов и санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Харьковской области (310022, г. Харьков, пл. Свободы, 5, Госпром, 8-й подъезд) возбудил дело № 10851/7-74 о банкротстве ЗАО «Харьковснаб».

Юридический адрес: 310000, г. Харьков, пер. Ващенковский, 4, р/с 260030012121 в АКРБ «Регион-Банк», МФО 351254, код ОКПО 24136520.

Претензии кредиторов принимаются на протяжении месяца со дня публикации объявления.

ВАТ «Укрінтерцукор-сервіс»

Повідомляє, що збори акціонерів відбудуться 12 травня 1999 р. о 12.00 за адресою: м. Київ, вул. Саксаганського, 93 Б, к. 3.

Порядок денний:

1. Про реорганізацію Товариства.
2. Про затвердження Договору про злиття.
3. Про затвердження передавального балансу.
4. Про емісію акцій Товариства, що створюється шляхом злиття.
5. Різне.

Правління.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за заявою Державної податкової інспекції в Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 4/69-б про визнання ТОВ «РТН-Шанс» банкрутом (юридична адреса: м. Київ, в. Вірменська, 29), р/р 290339011 у Харківському відділенні Промінвестбанку України, МФО 322205.

Претензії можливих кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Луганской области (г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3-а) возбудил дело о банкротстве: № 11/66б ООО «Самария Интернешнл», юридический адрес: г. Луганск, ул. Артема, 449б/8, р/с 2467804 в АКБ «Надра» г. Луганск, МФО 304193.

Претензии кредиторов и санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Інформація, що публікується емітентом в органах друку
ВАТ «Шляхово-будівельне управління № 41»

Назва емітента	ВАТ «ШБУ-41».
Код ЄДРПОУ	05416886.
№ свідоцтва про держ. реєстр. товариства і дата отримання свідоцтва	№ 913 від 25.03.1996 р.
Місцезнаходження:	м. Київ, пр-т 40-річчя Жовтня, 32-А.
Телефон	265-70-92.
Телефакс	265-70-92.
Основні види діяльності:	будівництво автодоріг
Кількість акціонерів:	652
Кількість власників облігацій	—
Чисельність робітників —	330
Статутний фонд (для ВАТ)	24781-05
— прості акції (кількість і частка в статут. фонді	495621/100%
— привілейовані акції	—
Дата проведення останніх зборів акціонерів (ВАТ)	19.03.1999.
Назва і місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати прибуток по його цінних паперах:	ВАТ «ШБУ-41»
Дата та строки виплати дивідендів, якщо такі будуть виплачуватися:	20.03. — 20.05.1999 р.

Основні фінансові показники

Показники	Рік	
	звітний	попередній
1. Виручка (валовий дохід) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору	13348136-00	6236,5
2. Балансовий прибуток (збиток)	2862512-57	762,2
3. Всього по активах балансу	8269487-49	6831,0
4. Всього зобов'язань	2118480-83	162,8
5. Статутний фонд (номінальна вартість акцій)	24781-05	24,8
6. Нерозподілений прибуток	—	—
7. Прибуток, що припадає на одну просту акцію	5-77	1-54
8. Дивіденди, оплачені на одну просту акцію	0-81	0-72

Арбітражним судом Вінницької області (м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) порушено справи про банкрутство:

1. Справа № 132/8-61 товариства з обмеженою відповідальністю «Фонд інвалідного спорту» (м. Вінниця, вул. Козицького, 105; р/р 260072005060 01 в Агропромбанку «Україна»);
2. Справа № 133/8-60 спільного українсько-німецького виробничо-комерційного підприємства «Козак» ЛТД (м. Вінниця, вул. Пирогова, 42; р/р 260051912 в АППБ «Аваль»);
3. Справа № 134/8-59 колективного малого підприємства «Бріз-С» (м. Вінниця, вул. Театральна, 47/2; р/р 260093011012 в АКБ «Мрія» у Вінницькій філії);
4. Справа № 135/8-58 промислово комерційного підприємства «Сібо» (м. Вінниця, вул. Квятека, 12/1; р/р 26008301642 ПІБ);
5. Справа № 139/8-65 товариства з обмеженою відповідальністю «Волз» (м. Вінниця, вул. Келецька, 86/71; р/р 5467570 УСБ).
6. Справа № 313/5 Вінницького обласного міжгосподарського об'єднання з насінництва «Вінницянасінпром» (м. Вінниця, вул. Келецька, 53; р/р 26002200125001 в ОПЕРВ дирекції АК АПБ «Україна»).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржників приймаються згідно Закону України «Про банкрутство».

Государственная налоговая инспекция в Московском районе г. Харькова сообщает, что арбитражным судом Харьковской области (310022, г. Харьков, пл. Свободы, 5, Госпром, 8-й подъезд) возбуждены дела о банкротстве следующих предприятий:

ЧФ «Нован», ОКПО 21229126, юридический адрес: г. Харьков, ул. Героев Труда, 47, кв. 40, р/с 26000148 в АКБ «Европейский», МФО 351845, дело № 6513/7-74;

ООО «Анжела», ОКПО 23470642, юридический адрес: г. Харьков, ул. Тимуровцев, д. 17-а, кв. 40, р/с 200467625 в Коминтерновском отд. УСБ, МФО 351890, дело № Б-5827/7-74;

ООО «Шанс», ОКПО 22699331, юридический адрес: г. Харьков, ул. Гв. Широнинцев, д. 28, кв. 4, р/с 000467190 в АКБ «Золотые Ворота», МФО 351931, дело № 6512/7-74;

ЧФ «Интернационалист», ОКПО 24341326, юридический адрес: г. Харьков, пр. 50-летия ВЛКСМ, 56, р/с 26008199124001 в ХФ «Приват-банк», МФО 351533, дело № 6515/7-74;

ЧФ «Шерхан», ОКПО 21254118, юридический адрес: г. Харьков, ул. Тимуровцев, 176, кв. 60, р/с 26000301875234 в Московском отд. АК ПИБ, МФО 351425, дело № 6516/7-74;

ЧПКФ «Альвинт», ОКПО 21224420, юридический адрес: г. Харьков, пр. 50-летия ВЛКСМ, 63, кв. 76, р/с 468437 в АК ПИБ «Автрамат», МФО 351306, дело № 6514/7-74;

ООО «Ливитэкс», ОКПО 21223980, юридический адрес: г. Харьков, ул. Роберта Эйдмана, 3, кв. 35, р/с 26005010004 в ХФ Львовского АО «ЗУКБ», МФО 350415, дело № 8140/7-11;

ОАО «Южэнергомонтажизоляция», юридический адрес: г. Харьков, ул. Набережная Крупской, 3, р/с 2600836401 в АК «Энергобанк», МФО 350448, дело № 7755/7-72;

ЧФ «Агросервис», юридический адрес: г. Харьков, ул. Командарма Уборевича, 30, корп. «в», кв. 136, р/с 2600910481 в ИКАБ «Эра», МФО 351793, дело № Б-9563/7-74.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ
на 29 березня — 4 квітня

ОВЕН. Як ніхто інший, здатні привернути до себе увагу і бути жаданими. Краще використати цей тиждень, щоб подати себе, для реклами своєї справи, а також для різних починань і укладення шлюбу. З грішми поводитиметеся недбало. Будьте обережні — можливі серйозні травми і втрати.

ТЕЛЕЦЬ. Якщо раніше не порушували космічних законів, то отримаєте надійного покровителя та захист від лиха. Якщо у вас була втрата, то цього тижня отримаєте компенсацію в тому чи іншому вигляді. Пощастить у незнайомих місцях і серед чужих людей. Сприятливий час для еміграції.

БЛИЗНЯТА. Цього тижня станеться несподіваний поворот у житті і велика радість. Ви опинитеся в такому місці чи колективі, де вас чекає сюрприз і гарні люди. Вам можуть запропонувати бути організатором чи керівником колективної справи. Дехто з найближчого оточення посяде перше місце у вашому житті.

РАК. Цього тижня можете отримати гарну посаду, зарплату чи взагалі змінити роботу. Отримаєте визнання в певному колі. Значно поліпшиться соціальний стан. Будьте обережні — можливий конфлікт з дитиною чи коханою людиною.

ЛЕВ. Значне поліпшення в освітній програмі і в юридичних клопотах. Справедливість торжествуватиме, а ви переможете. Можлива компенсація по суду чи від далеких родичів. Завдяки покровительству можете поїхати за кордон.

ДІВА. Для вас це вигідний тиждень. Можна з вигодою розв'язати питання оренди, поділу спірного майна і об'єднання фінансів. Сприятливий час для політичної кар'єри. Будьте вдячні всім тим, хто підтримав вас у будь-який спосіб.

ТЕРЕЗИ. Ваше подружнє життя зазнає докорінних змін і наповниться новим змістом. Якщо збираєтеся створити сім'ю, то зробите гарну партію. Можлива зміна оточення завдяки переїзду з чоловіком (дружиною). У п'ятницю і суботу не ризикуйте, бережіть гроші.

СКОРПІОН. Матимете хорошу роботу, яка обіцяє високий заробіток, починаючи з квітня чи серпня. У роботі чи побуті благополучно уникнете зайвих клопотів і отримаєте вигоду від становища керівника. Відчуєте приплив сил — погане самопочуття відступить.

СТРІЛЕЦЬ. Буде удача: можна грати і вигравати. Можливо, зважитеся на шлюб чи союз, одержите вигідну пропозицію. Сильні почуття в коханні здатні вплинути на ваше життя. Станете іншою людиною, з новими звичками, рисами характеру і навіть здібностями.

КОЗЕРІГ. Легко справитеся з домашніми обов'язками і з задоволенням приймете гостей. Плани на переїзд, на укладення угоди щодо нерухомості бажано завершити до п'ятниці. У п'ятницю і суботу не уникнути конфлікту з другом.

ВОДОЛІЙ. Дуже насичений справами тиждень. Спрямуйте свої зусилля на розв'язання глобальних питань, особливо на рекламні цілі і важливі зустрічі. Будь-які поїздки дадуть не лише вигоду, а й відкриють нові можливості. Постарайтеся, щоб про вас дізналося якомога більше людей.

РИБИ. Тиждень досить багатий на фінансовий улов: одержите великі гроші, зробите хороші покупки. Буде успіх в комерції. Завдяки власній праці і набутому досвіду досягнете своєї мети. У п'ятницю і суботу не відправляйтеся далеко.



Мал. Віктора ПОПОВА.

Фото з конверта



Розкажу я вам казку про бубликів в'язку...

Фото Анатолія ВОРОХА.

Київ.

Церковний календар

У Великий Піст не ходи в гості

27 березня — благословенного великого князя Ростислава Мстиславовича. Християнське його ім'я було Михаїл. Онук князя Володимира Мономаха та син святого князя Мстислава Київського. У роках 1125 — 1159 за дорученням батька княжив у Смоленську. 1159 року кияни запросили його на князівство до Києва. Своєю миролюбною політикою він викликав симпатію багатьох князів. Був дуже побожною людиною, дбав про церкви та монастирі, навіть сам хотів стати ченцем Печерського монастиря в Києві.

Хрестопоклонний, або середохресний, тиждень (четвертий тиждень Великого Посту). За церковною традицією, третя неділя, що передує четвертому тижню Великого Посту, має назву Хрестопоклонної. У цей день хрест виноситься на середину храму для поклоніння йому. Ця дія нагадує усім віруючим, що Ісус Христос спокутував гріхи людства.

У народному побуті цей тиждень має назву Хрестя, або Поклони. Назва Середохрестя пов'язана з середою на цьому тижні, коли, як казали в народі, піст «ламався» рівно навпіл, а попереду було ще стільки само днів здержання, скільки їх вже минуло. Було повір'я, що коли опівночі прислухатися, можна навіть почути звук перелому.

30 березня — преподобного Алексія, чоловіка Божого. Народився наприкінці IV століття в родині багатих і знатних римлян. Батьки його були побожні та щедрі люди, але в них не було дітей. Бог почув їхні благання і на старості послав їм сина, якого вони назвали Алексієм. Батьки доклали багато зусиль, щоб дати сину пристойну освіту, виховання, а коли він досяг повноліття, знайшли для нього наречену з царської родини. Натхненний самим Господом Богом, Алексій покинув батьків, дружину і поїхав до Едеси. Там він роздав убогим все майно, яке мав із собою, і почав просити на церковній паперті «заради Христа» у храмі Пречистої Богородиці. Минуло 17 років, і ніхто з рідних не знав, де він. Одного разу він опинився в домі своїх батьків як невідома вбога людина. Так він прожив ще 17 років і тільки після смерті усі довідалися, хто це був.

У народному побуті цей день має назву Теплого Олекси. Якщо цього дня тепло, пасічник виносить вулики. Вівсянка вперше співає весняну пісеньку на Теплого Олекси, яка погода надворі не стояла б, а щука-риба лід хвостом розбиває.

Це цікаво

Сауни для вікінгів

Сьогодні сауною вже нікого не здивуєш, але чи знаєте ви, що будувати їх почали ще більш як за 2000 років до вікінгів, у Британії? Як показали розкопки, біля джерел води зводили прямокутні жолоби чи резервуари з каменю, глини або дерева. Очевидно, ці ємкості призначалися для зберігання запасів води. Випалені камені служили свого роду «кип'ятильниками»: їх нагрівали у багатті, поки вони не почервоніють, а потім кидали в резервуар, щоб довести воду до кипіння.

Віктор ПЕРЕЧИН.

Переяслав-Хмельницький
Київської області.

А я роблю так

Потрібно лише вчасно випрати

Хочу поділитися з читачами, як доглядати за парасолькою. Її можна чистити м'якою щіточкою, змоченою в спирті. Якщо вона дуже забруднена, потрібно вичистити сумішшю рівних частин столового оцту й води. Для повного висихання залишити розкритим, потім почистити щіточкою. А от шовкові парасольки під час висихання не повинні бути розкритими. Чорні парасолі добре прати з допомогою щітки, змоченої у відварі з міцного чаю та листя плюща, а кольорові — розчином нашатирного спирту. Усі металеві частини, аби уникнути появи іржі, треба змащувати жиром.

Оксана ВОЙТЕНКО.

Червоноград
Львівської області.

Тарас Шевченко: тема вільна

Конкурс завершено

Під такою назвою наша газета майже два місяці тому оголосила конкурс учнівських творів. З різних куточків України одержано близько трьохсот листів, серед них багато цікавих і несподіваних. Ми мали намір підбити підсумки конкурсу та опублікувати уривки з кращих творів у сьогоднішньому номері. Але тимчасова скрута з папером не дозволяє цього зробити. А тому вчинимо ось як: уривки з кращих творів (не лише премійованих) опублікуємо трішечки пізніше, а імена переможців оголосимо сьогодні.

Отже, серед учнів 5—8 класів результати конкурсу такі:

1-шу премію розділили Данилейко Валя та Марега Юля (с. Переволочна, Чернігівщина). 2-га премія — Перцовський Олександр (Северодонецьк, Луганщина), Шпаков Андрій (Костянтинівка, Донеччина). 3-тя премія — Зізява Марія (с. Бузяки, Волинь), Лазоренко Інна (с. Зеленьки, Київщина), Грибова Валентина (Вишнопіль, Черкащина). Заохочувальні премії — Ірина Максимів (Львів), Кукало Максим (Тернопіль), Мартинюк Сашко (Млинів, Рівненщина), Наталя Василишин (Стрий, Львівщина), Ганна Демчук (Київ).

Серед учнів 9—11 класів:

1-ша премія — Саєнко Ірина (с. Каніж, Кіровоградщина), 2-га премія — Матіяш Софія (с. Тиманівка, Вінниччина), Вачкова Ганна (Шостка), 3-тя премія — Павленко Тимур (с. Дягова, Чернігівщина), Брощак Таїсія (с. Вірнопілля, Харківщина), Чернухін Олег (Харків). Заохочувальні премії — Гринь Л. (с. Березова Лука, Полтавщина), Ганна Валько (Київ), Левицька Вікторія (Ізяслав, Хмельниччина), Химинчук Олександр (Ватутіне, Черкащина), Руденко Марія (Сімферополь), Лебедєва Ольга (Нова Каховка).

Вітаємо переможців і дякуємо всім учасникам за приємні години, проведені над вашими листами — там справді було що почитати! Ви самі в цьому невдовзі переконаєтеся.

І ще одна дуже важлива річ: майже ніхто не подбав про суто канцелярський бік справи. Дехто вказує ідентифікаційний номер мами, не називаючи при цьому маму, інші забувають написати зворотну адресу і т. д. Отже,



переможці повинні якнайшвидше прислати нам повні дані — свої або тих, хто отримуватиме премії (прізвище, ім'я, по батькові, адреса, номер і серія паспорта, ким і коли виданий та ідентифікаційний податковий номер).

Бажаємо успіхів!

Журі конкурсу.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.
Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДЯ.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 211447.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311056.
23456789

Голос України
Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com